

CUPRINS

I.	ANALIZA DIAGNOSTIC	1 - 31
	○ DE CE NEVOIA UNEI STRATEGII.....	1
	○ PREZENTARE GENERALA.....	4
	○ SCURT ISTORIC.....	15
	○ REZULTATELE CONSULTARII.....	23
	○ PLAN DE ACTIUNE.....	31
II.	ANALIZA S.W.O.T.	32 - 47
	○ DESCRIERE.....	32
	○ ANALIZA SWOT GLOBALA.....	35
	○ ANALIZA SWOT PE DOMENII PRIORITARE.....	37
III.	STRATEGIA DE DEZVOLTARE.....	48 - 73
	○ PREZENTARE.....	48
	○ DIRECTIILE DE DEZVOLTARE.....	53
	○ DIRECTII - OBIECTIVE - MASURI.....	62
IV.	PROGRAME DE FINANTARE.....	74 - 273
	○ PROGRAME DE FINANTARE 2021 - 2027.....	74
	○ PROG. OPERATIONAL TRANZITIE JUSTA (POJT).....	97
	○ PROG. OPERATIONAL DEZVOLTARE DURABILA(PODD)...	106
	○ PLANUL NAT. DE REDRESARE SI REZILIENTA.....	120
	○ PROG. OPERATIONAL DE TRANSPORT.....	168
	○ PROG. OPERATIONAL CRESTERE INTELIGENTA, DIGITALIZARE SI INFRASTRUCTURA FINANCIARA.....	188
	○ PROG. OPERATIONAL SANATATE.....	197
	○ PROG. OPERATIONAL EDUCATIE SI OCUPARARE.....	214
	○ PROG. OPERATIONAL INCLUZIUNE SI DEMNITATE SOCIALA.....	230

*”Strategia fără tactică este cea mai lentă cale
cătref victorie. Tactica fără strategie este
zgomotul dinaintea înfrângerii.”*

Sun Tzu,

*general chinez, autorul lucrării "Arta războiului",
o importantă lucrare de strategie militară chineză*

2020

De ce nevoia unei Strategii de dezvoltare locală?

În primul rând este un document de analiză a resurselor și oportunităților ce sunt la dispoziția localității, prin care acestea sunt prioritizate și orientate astfel încât să poată fi atinse rezultate concrete într-o perioadă dată de timp.

Este important să ne raportăm la ce resurse există pentru că astfel avem o imagine destul de clară asupra a ceea ce se poate face cu adevărat. De aici pornește orice planificare, iar când vorbim de resurse locale trebuie să realizăm că acestea sunt de cele mai multe ori limitate în raport cu factori de dependență gen cantitate, calitate, timp, natură. Astfel că printr-o strategie se propune o prioritizare în utilizarea resurselor limitate cu scopul eficientizării și maximizării atingerii unor rezultate cunoscute, de preferat sustenabile, care să genereze o plus valoare locală.

Practic, strategia unei localități este un instrument ce oferă o direcție de urmat pentru factorul de decizie local într-un context încărcat cu diversiuni și tentații de amânare și abateri. Este busola care arată direcția de urmat: *asta avem, asta vrem să facem, acolo vrem să ajungem*.

În al doilea rând este un document obligatoriu¹ de avut pentru accesarea fondurilor europene alocate României în Cadrul Financiar Multianual 2021-2027, cât și a altor programe europene și naționale.

Uniunea Europeană (UE) funcționează prin planificări multianuale (bugete) ce acoperă perioade de 7 ani. Începând cu anul 2007, cel al aderării la UE, România se află în pregătirea celei de-a 3-a perioade de finanțare care se anunță a fi una extrem de generoasă având o alocare aproape dublă față de primele două perioade adunate.² Contextul actual, din perspectiva resurselor alocate la nivel european, este astfel unul extrem de promițător.

Totodată, bugetul din fonduri externe rambursabile și nerambursabile destinat României, estimat la 79,9 miliarde euro, obținut în urma negocierilor care au avut loc la nivelul Consiliului European în perioada 17-21 iulie 2020, buget care urmează să fie supus procedurilor de aprobare ale Parlamentului European din care 30,4 miliarde euro sunt destinați instrumentului de finanțare „Mecanismul de redresare și reziliență” structurați sub formă de granturi 13,7 miliarde euro și sub formă de împrumuturi 16,6 miliarde euro.

¹ Art 3 (1), ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ privind unele măsuri referitoare la susținerea dezvoltării teritoriale a localităților urbane și rurale din România cu finanțare din fonduri externe nerambursabile...,

http://sgglegis.gov.ro/legislativ/docs/2020/08/4y30mpd_h7gz5srjx9f6.pdf

² 2007-2013: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/dataset/2007-2013-Funds-Absorption-Rate/kk86-ceun/data>

2014-2020: <http://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2020/06/f8acc6f9552ba213f2d216f2a53ad7f.png>

2021-2027: <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/the-eu-budget/long-term-eu-budget-2021-2027/>

Deoarece pentru politica de coeziune a fost agreat un buget de 28,2 miliarde euro în care sunt incluse fonduri pentru politica de coeziune inclusiv fondurile alocate prin instrumentul REACT-EU, dezvoltare regională și pentru dezvoltarea resurselor umane iar pentru accesarea acestora în perioada de programare 2021-2027 este nevoie de elaborarea acordului de parteneriat și de negocierea și aprobarea programelor operaționale prin decizie a Comisiei Europene până la sfârșitul anului 2020.

Având în vedere că pentru politica agricolă și pentru pescuit sunt alocate fonduri în valoare de 19,16 miliarde euro din care pentru plăți directe în agricultură fondurile alocate sunt în valoare de 12,20 miliarde euro, pentru pescuit fondurile sunt în valoare de 0,163 miliarde euro, pentru dezvoltarea rurală sunt estimate fonduri în valoare de 6,8 miliarde euro, inclusiv alocarea FEADR prin instrumentul Next Generation EU, iar pentru accesarea fondurilor aferente următoarei perioade de programare este necesară elaborarea documentelor programatice care urmează a fi negociate și aprobate împreună cu Comisia Europeană ulterior aprobării legislației UE sectoriale.³

Dezvoltarea teritorială a localităților urbane și rurale din România reprezintă o prioritate strategică la nivel național în vederea îmbunătățirii calității vieții și pentru a asigura standarde de locuit necesare populației, la un nivel calitativ superior, în conformitate cu politicile Uniunii Europene, dar și cu politicile naționale, în diferite domenii precum: mobilitate urbană, regenerare urbană, servicii publice de utilități, eficiență energetică, educație și sănătate și alte domenii similare. Dezvoltarea teritorială a localităților urbane este de asemenea esențială pentru a genera dezvoltare care să radieze către localitățile rurale limitrofe ca o soluție pentru desconggestionarea de trafic sau de rezolvare a problemelor privind asigurarea cu servicii publice edilitare necesare pentru traiul populației.

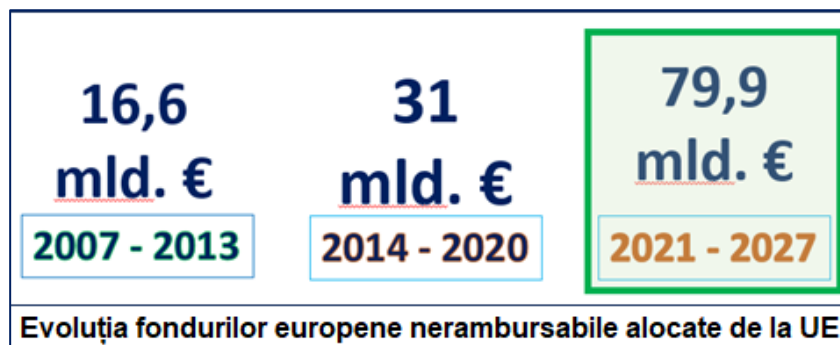
Politica de coeziune este implementată la nivel național începând cu perioade de programe 2007-2013, în prezent fiind în implementare perioada de programare 2014-2020.

În cadrul dezvoltării urbane durabile, se consideră necesară susținerea dezvoltării teritoriale integrate abordării pe limite funcționale, nu administrative, pentru a aborda într-un mod eficient provocările economice, sociale, climatice, demografice și de mediu care afectează zonele urbane, inclusiv zonele urbane funcționale, ținând cont în același timp de necesitatea **promovării legăturilor dintre mediul urban și cel rural.**

În acest sens fondurile externe nerambursabile reprezintă principala sursă de finanțare a dezvoltării și investițiilor la nivel local. Astfel, la 1 august 2020, dintr-un număr de 8.860 de contracte de finanțare, 2928 sunt implementate de unități administrativ teritoriale de tip comună, oraș, municipiu, județ sau parteneriate între acestea, sau care conțin o astfel de unitate. Valoarea proiectelor contractate de unitățile administrativ teritoriale urbane este de 5,29 miliarde euro din care proiectele depuse de municipiile reședință de județ sunt în valoare de 2,46 miliarde

³ <https://sgg.gov.ro/new/wp-content/uploads/2020/08/OUG-18.pdf>

euro, proiectele depuse de municipii sunt în valoare de 1,8 miliarde euro, iar proiectele depuse de orașe sunt în valoare de 1,03 miliarde euro. La nivelul unităților administrativ teritoriale de tip comună, valoarea proiectelor contractate în cadrul politicii de coeziune este de aproximativ 470 milioane euro. În acest context, se desprinde concluzia că localitățile urbane, dar și cele rurale au ca principală sursă de finanțare pentru dezvoltarea și pentru susținerea proiectelor de investiții publice fondurile externe nerambursabile. Acestea li se adaugă la nivel de proiect cofinanțarea bugetului de stat și contribuția proprie, precum și cheltuielile neeligibile.⁴

ANALIZA DIAGNOSTIC

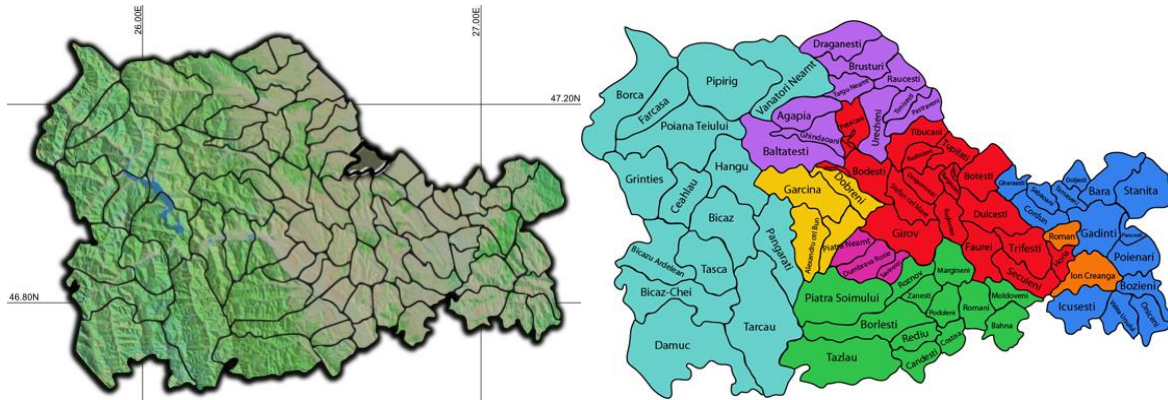
PREZENTAREA GENERALA

Comuna Tupilati din județul Neamț se află în extremitatea estică a județului, la limita cu județul Iași, pe malurile râului Moldova. Este străbătută de șoseaua națională DN2, care leagă Romanul de Suceava. Lângă satul Hanul Ancuței, din acest drum se ramifică șoseaua județeană DJ208G, care duce spre sud-vest la Războieni, Dragomirești, Ștefan cel Mare și Girov (unde se termină în DN15D). La Tupilați, DJ208G se intersectează cu șoseaua județeană DJ155I, care duce spre nord-vest la Țibucani, Păstrăveni, Urecheni, Petricani, Grumăzești și Târgu Neamț (unde se termină în DN15C) și spre sud la Bârgăuani (unde se intersectează cu DN15D), Făurei, Secuieni și Români.

⁴ http://sgglegis.gov.ro/legislativ/docs/2020/08/4y30mpd_h7gz5srjx9f6.pdf

Învecinată cu:

- Comuna Mogosesti-Siret si Ciohorani la limită cu județul Iasi (IS)
- Comuna Tibucani, Comuna Razboieni, Comuna Dragomiresti, Comuna Bargaoani, Comuna Valeni si Comuna Botesti din județul Neamt (NT)

Principala cale rutieră de acces o reprezintă **drumul național (DN)2**, ce asigură legătura între Municipiul Roman și Municipiul Falticeni.

Distanțele față de zonele urbane apropiate:

- 35,4km - Municipiul Piatra Neamt - NT
- 33,6km - Municipiul Roman - NT
- 35,4km - Orasul Targu-Neamt - NT
- 97,3km - Municipiul Iasi - IS
- 75,7km - Municipiul Bacau - BC
- 85,3km - Municipiul Suceava - SV
- 366km - Municipiul Bucuresti - B

Accesul către calea aeriană este asigurat în aproximativ o oră și 05 minute din Municipiul Bacău, unde există **Aeroportul Internațional "George Enescu"** (cod IATA: BCM)⁵ (terminal modernizat în 2017 și pista în 2019-2020).

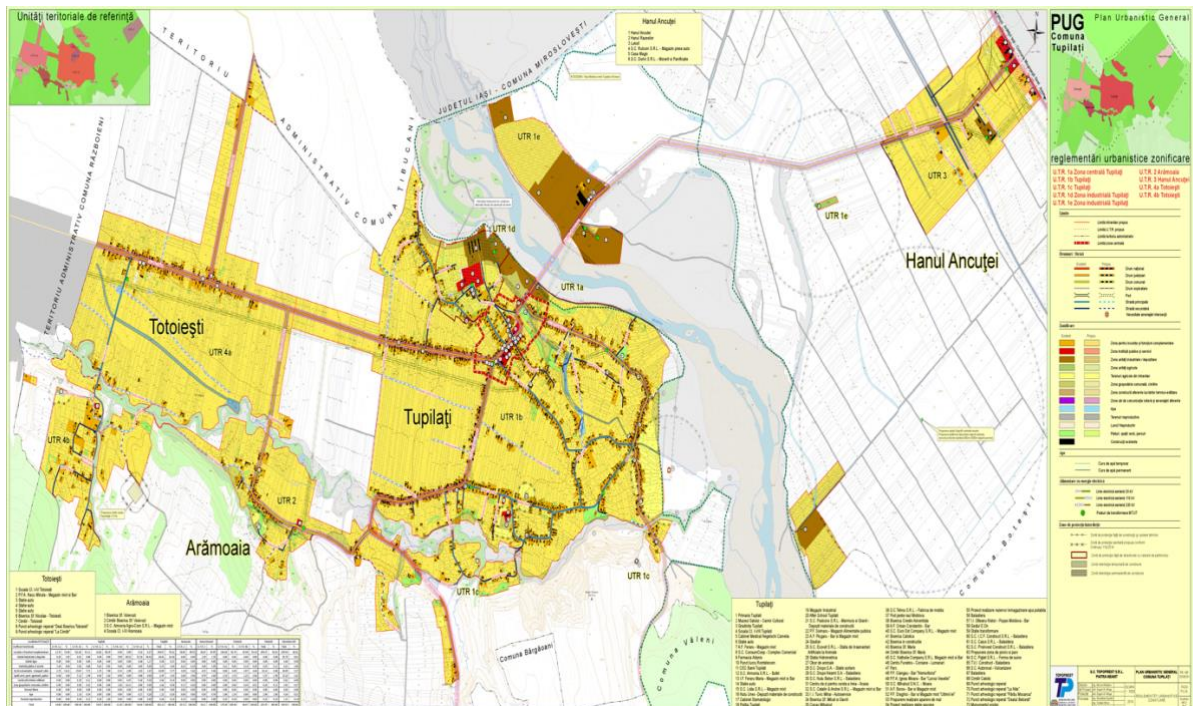
Din perspectiva accesibilității de la și către Tupilati există o infrastructură publică de transport bine dezvoltată, modernizată pe partea rutieră și aeriană, care poate asigura mobilitatea populației din localitate, cât și a celor din afară interesați să ajungă aici.

Comuna Tupilati are în componență satele: Tupilati, Aramoia, Totoiesti si Hanu Ancutei.

Coduri SIRUTA:

<p>124769 Tupilati</p> <p>124778 Aramoia</p> <p>124796 Totoiesti</p>	<p>124787 Hanu Ancutei</p>
---	--

Suprafața totală a localității este de **3244 ha⁶**. În intravilanul localității este trecută o suprafață de **819,93 ha** iar în extravilan o suprafață de **2424,97 ha**.

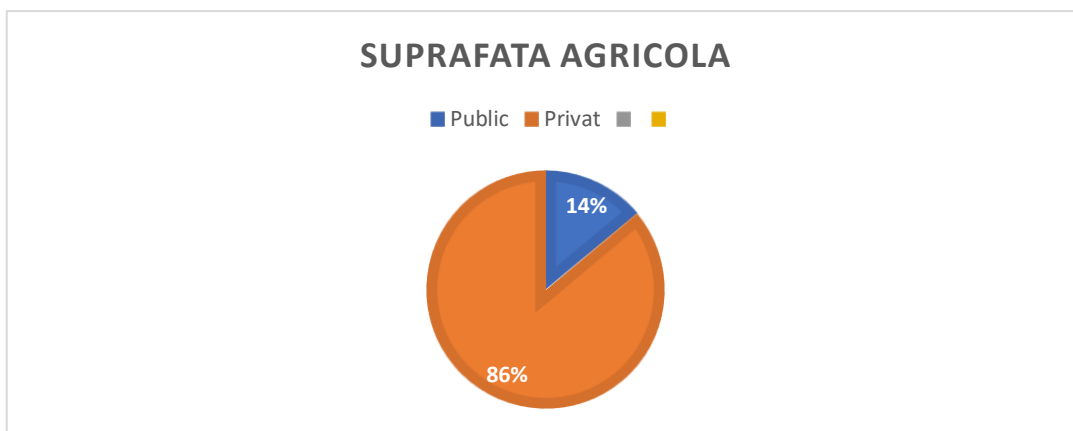

⁵ <http://bacauairport.ro/>

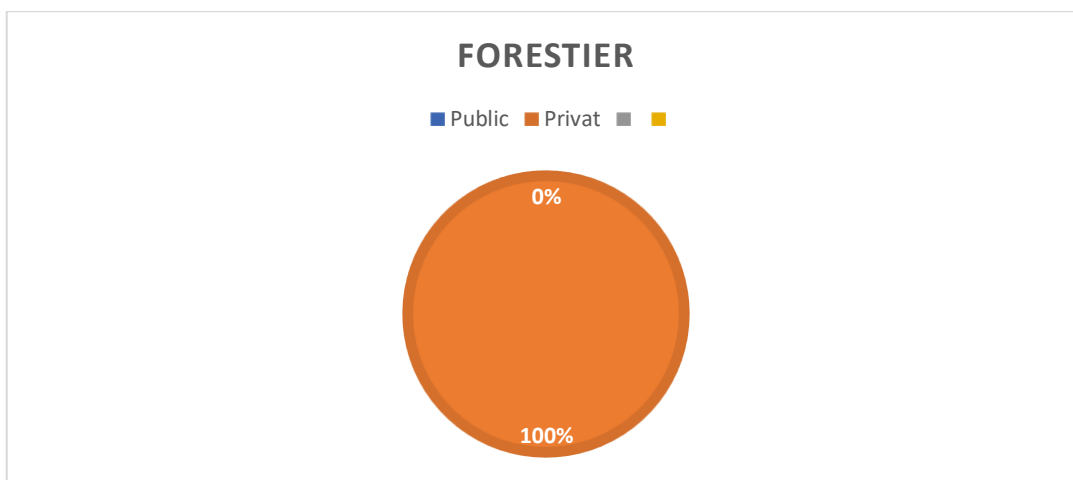
⁶ Conf. PUG în vigoare

Din total avem urmatoarea structura:

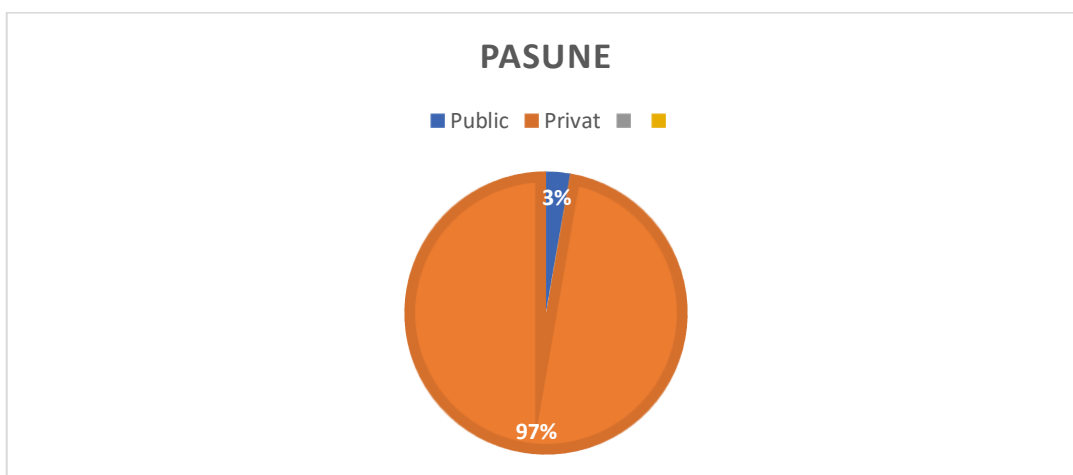
Suprafata Agricola 2649 ha, din care 369 ha proprietate publica si 2280 ha proprietate privata.

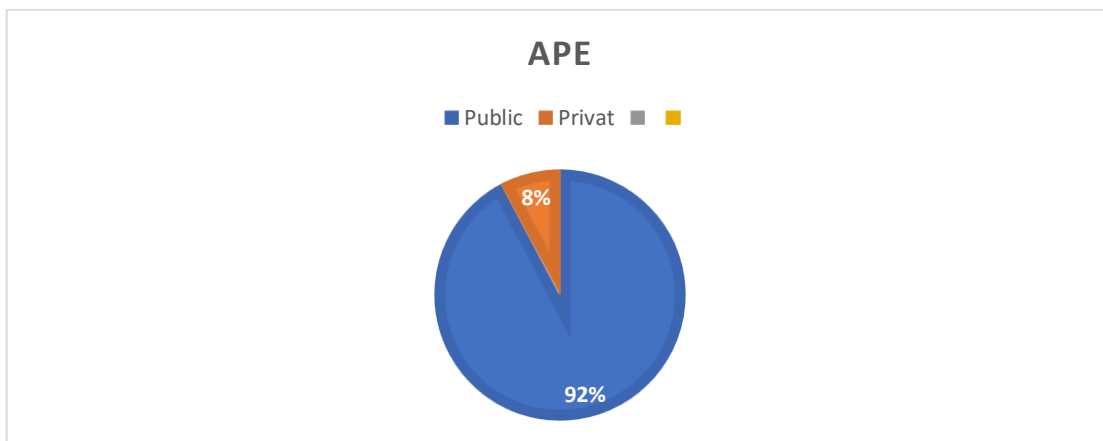
Suprafata Forestiera 100 ha, din care 100 ha proprietate privata.

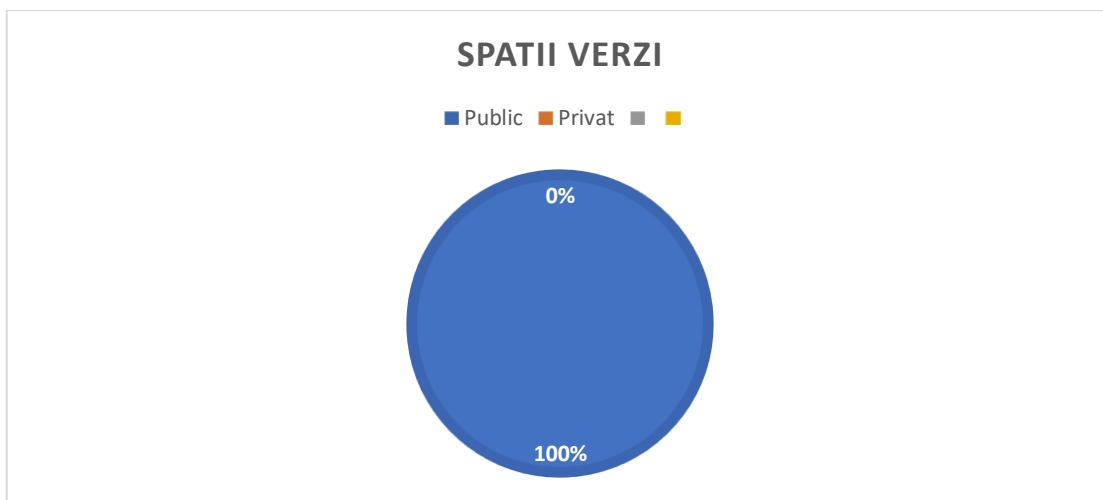
Suprafata Pasune 256 ha, din care 7 ha proprietate publica si 249 ha proprietate privata.

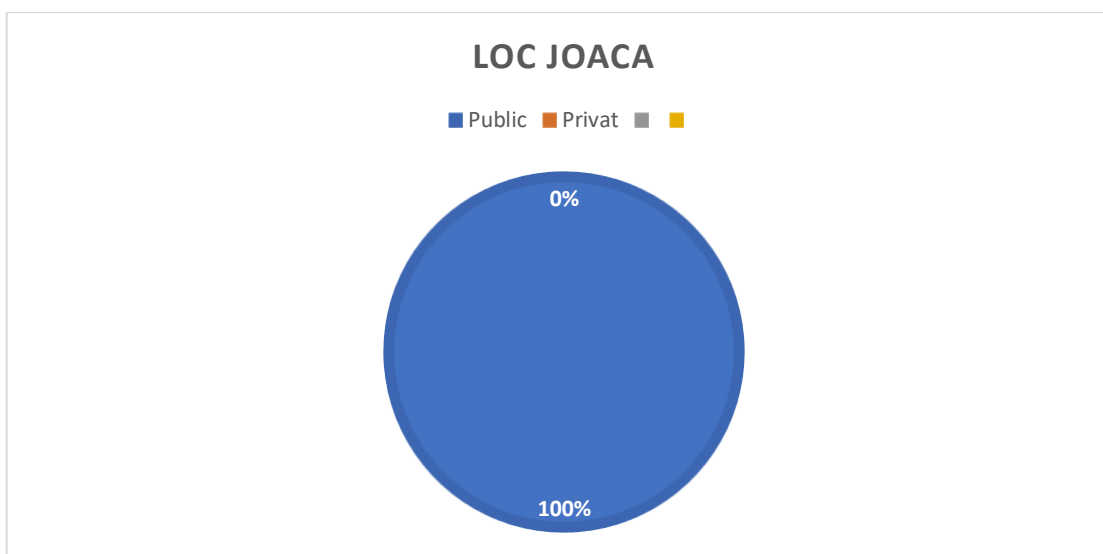
Suprafata Ape 155 ha, din care 143 ha proprietate publica si 12 ha proprietate privata.

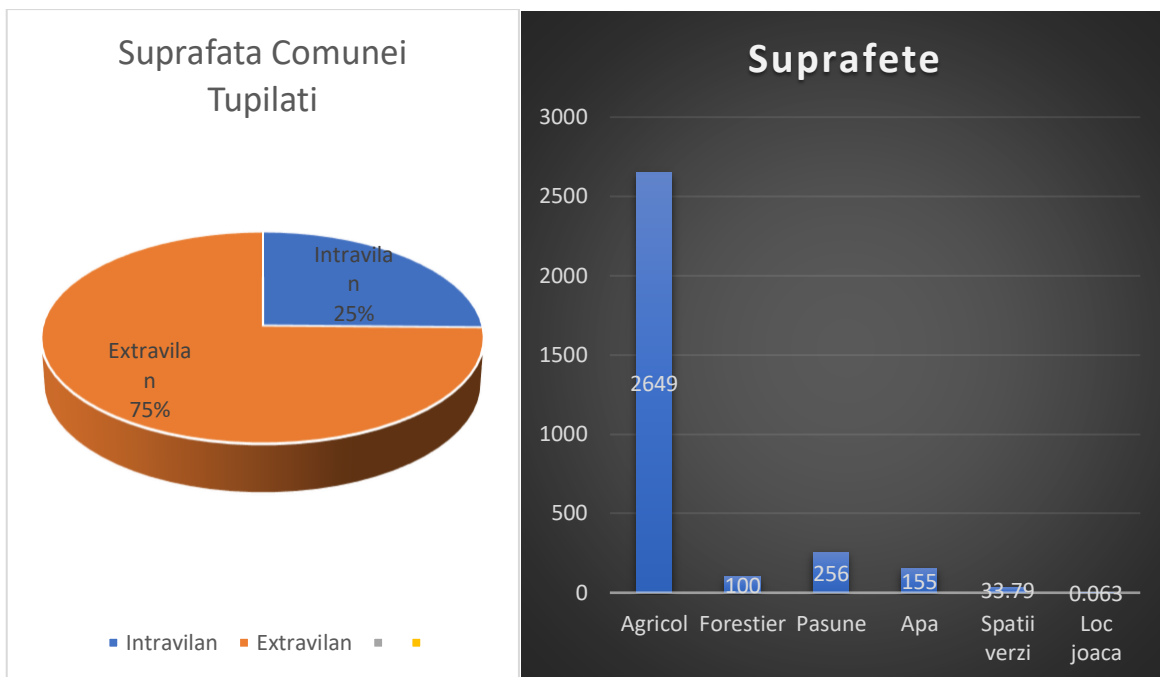

Suprafata Spatii Verzi 33,79 ha, din care 33,79 ha proprietate publica.

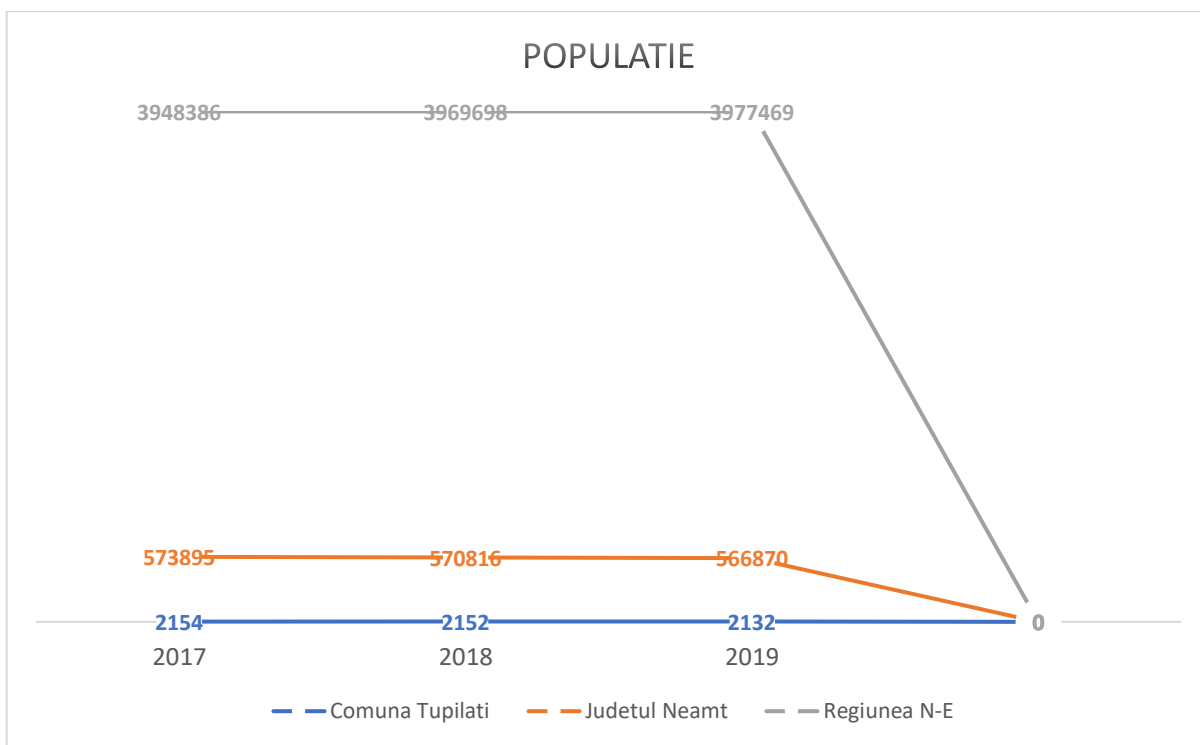

Suprafata Locuri Joaca 0,063 ha, din care 0,063 ha proprietate publica.

La sfârșitul anului 2019, populația județului Neamt era de 566.870 locuitori și populația comunei era de **2.132 locuitori**.⁷

⁷ Anuarul Statistic Județul Neamt 2020

Numarul societatilor comerciale a fost constant in perioada 2014-2018 si acesta a fost de 28.

Numarul mediu al salariatilor in Comuna Tupilati a avut urmatoarea evolutie:

2013 - 125

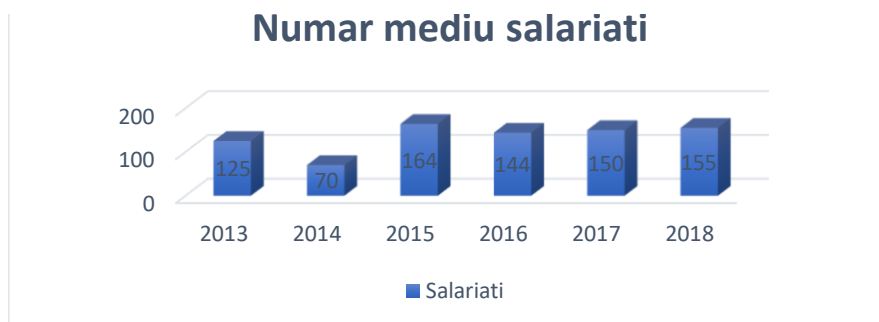
2014- 70

2015 - 164

2016 - 144

2017 - 150

2018 - 155

Numarul de someri la 31.12.2018 in comuna Tupilati era de 61 din care 6 indemnizati si 55 neindemnizati.

Numarul casatoriilor in comuna Tupilati a avut urmatoarea evolutie:

2016 - 10

2017 - 10

2018 - 9

Numarul divorturilor in comuna Tupilati a avut urmatoarea evolutie:

2016 - 4

2017 - 3

2018 - 3

Numarul de nascuti vii in comuna Tupilati a avut urmatoarea evolutie:

2013 - 42

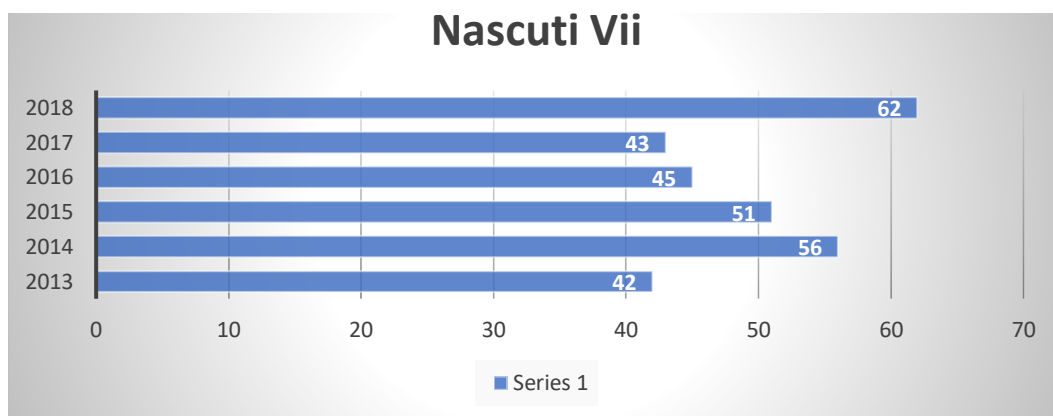
2014 - 56

2015 - 51

2016 - 45

2017 - 43

2018 - 62

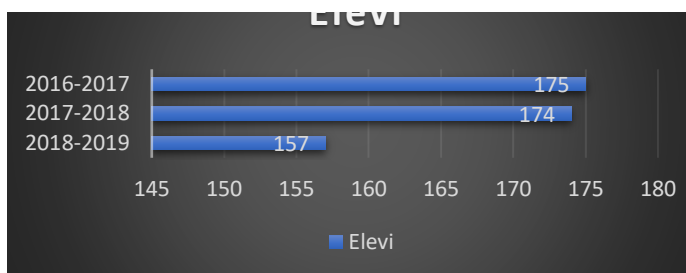

Numarul elevilor pe nivele de instruire din comuna Tupilati a avut urmatoarea evolutie:

2016/2017 - primar si gimnazial 175

2017/2018 - primar si gimnazial 174

2018/2019 - primar si gimnazial 157

Reteaua de drumuri de pe raza Comunei Tupilati are urmatoarea structura:

❖ European / National:

➤ E85 / DN2:

- 1,95 Km;
- Asfaltat;
- Iluminat public.

❖ Judetean:

➤ DJ208G:

- 8,33 Km;
- Asfaltat;
- Iluminat public.

➤ DJ155I:

- 5 Km;
- Asfaltat;
- Iluminat public.

❖ Comunal:

➤ DC182:

- 5 Km;
- Asfaltat - 4,4 Km;
- Pietruit - 600 m;
- Iluminat public.

❖ Satesti:

- 11 Km;
- Asfaltat - 8,675 Km;
- Pietruit - 2,325 Km.

Poduri si podete

	Total	Rutiere	Pietonale
Modernizate	5	5	5
Nemodernizate	1	1	1
In lucru	1	1	1

Reteaua de curent electric dateaza din 1968 si are 43 km.

Reteaua de gaz metan este in lucru.

Planul urbanistic general (PUG) a fost actualizat in anul 2019.

Numarul autorizatiilor de construire eliberate in comuna Tupilati a avut urmatoarea evolutie:

014 - 21

2015 - 23

2016 - 14

2017 - 17

2018 - 15

2019 - 20

2020 - 18

In comuna exista un cabinet medical si un medic de familie care deserveste populatia.

Situatia cladirilor publice inchise sau a spatiilor nefolosite:

Scoli	Numar	Denumire	Suprafata	In administrarea:
	1	Scoala Totoiesti	157 mp	Comuna Tupilati
	1	Scoal Aramoia	223 mp	Asociatia Armina
Alte spatii				
	1	After School	256 mp	Comuna Tupilati
	1	Fostul sediu al primariei	180 mp	Dr. de familie

Numarul autorizatiilor de functionare (pentru SRL, II, PFA, AF) eliberate in comuna Tupilati a avut urmatoarea evolutie:

2014 - 10

2015 - 11

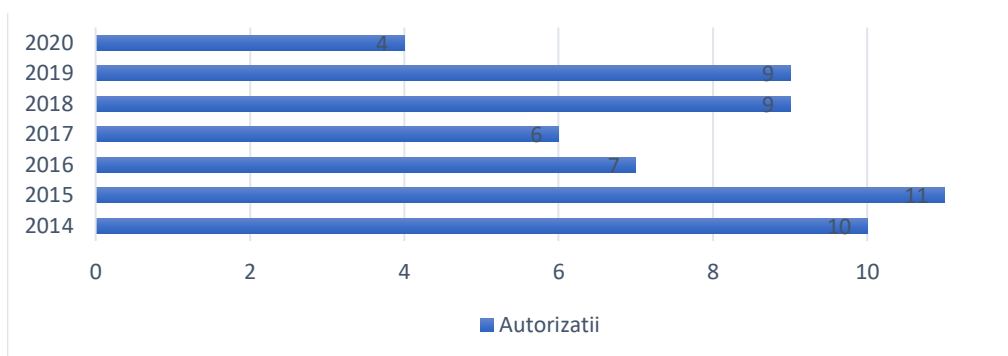
2016 - 7

2017 - 6

2018 - 9

2019 - 9

2020 - 4

Numarul atestatorilor de producator eliberate in comuna Tupilati a avut urmatoarea evolutie:

2014 - 15

2015 - 30

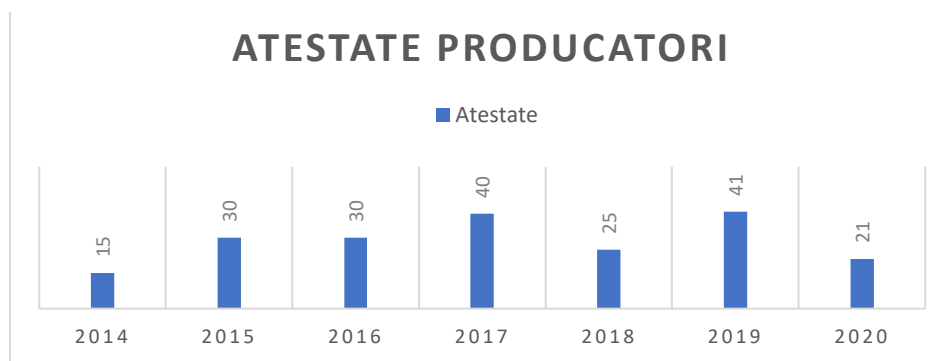
2016 - 30

2017 - 40

2018 - 25

2019 - 41

2020 - 21

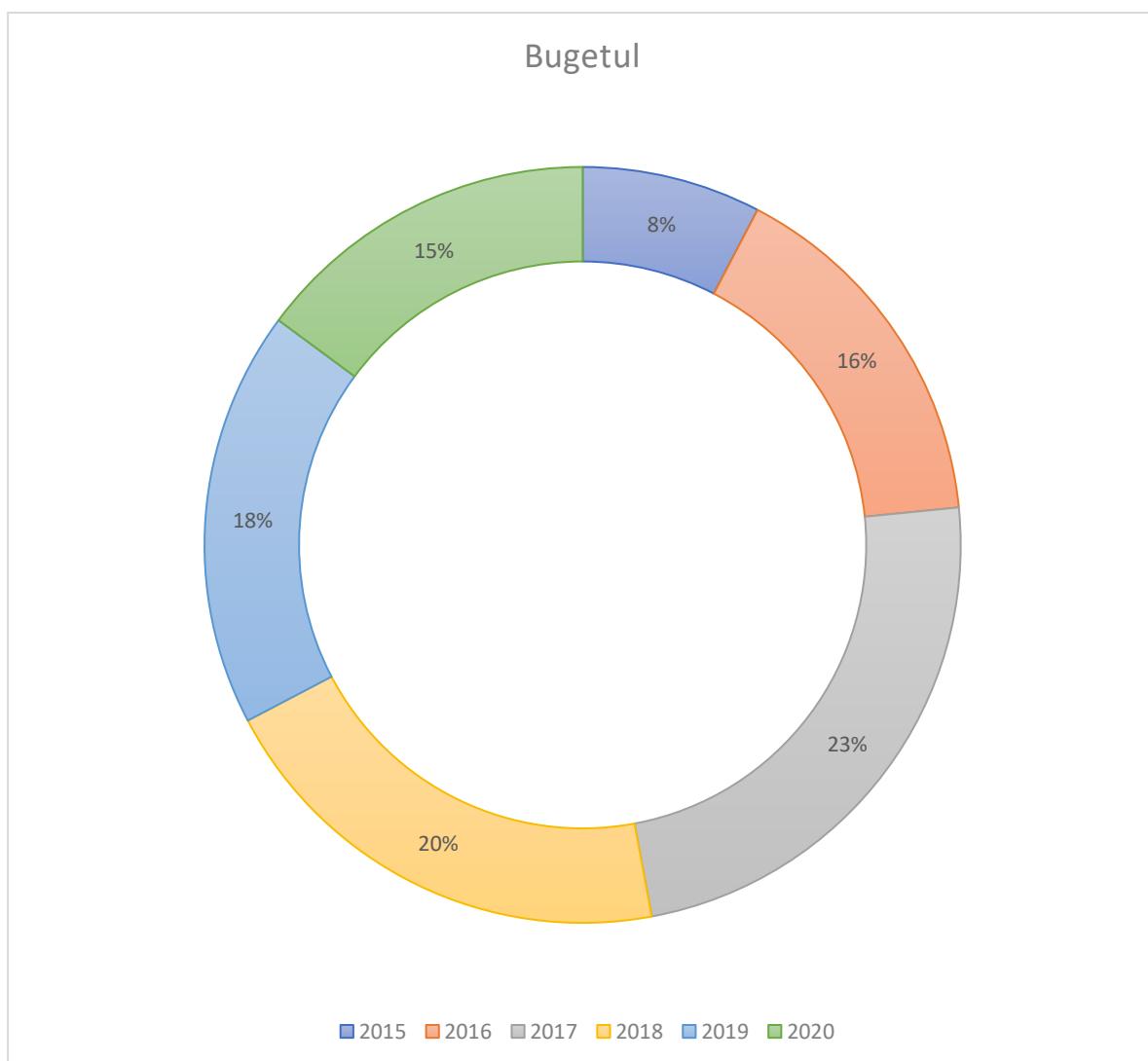

Situatia cladirilor functionale in invatamant:

Gradinita	1	Gradinita Tupilati
Scoala Primara	1	Scoala Gimnaziala Comuna Tupilati
Scoala Gimnaziala	1	Scoala Gimnaziala Comuna Tupilati

Situatia bugetului local a localitatii:

ANUL	TOTAL	INVESTITII PROPRII	FONDURI PROIECTE EUROPEENE	FONDURI PROIECTE NATIONALE / GUVERNAMENTALE	CHELTUIELI UTILITATI (ENERGIE ELECTRICA)	CHELTUIELI UTILITATI (ENERGIE TERMICA)	NUMAR PERSONAL	BUGET PERSONAL	VALOAREA
2015	6359,5	385,8	0	1576,6	105	20	44	1352,9	MII LEI
2016	13089,7	178,1	0	1297,9	20,8	0	44	1420,5	MII LEI
2017	19646,2	1044,9	0	782,8	61,3	25	45	1732,3	MII LEI
2018	16806,4	221,7	0	4351,4	66,3	15	43	1175,2	MII LEI
2019	14806,8	279,9	279	1662,4	88,8	18	43	1630,5	MII LEI
2020	12346,39	488,951	151,2	431,78	101,5	50	42	1747,47	MII LEI

Scurta prezentare si istoric

Comuna Tupilați are în componența sa actuală patru localități:

- Tupilați
- Arămoaia
- Totoiești
- Hanul - Ancuței

Această componență i-a revenit comunei după reforma administrativă din anul 1950. Până atunci, comuna Tupilați era formată numai din satul Tupilați.

Comuna Tupilați a fost înființată în anul 1810.

În anul 1864 domnitorul Al. I. Cuza a promulgat legea organizării administrativ-teritoriale în Principatele Române; au luat ființă comunele rurale și urbane, a fost înființată autoritatea administrației publice locale. Comunele vremii erau conduse de "consiliul comunal" compus din 5 - 17 membri și de "primar", aleși de locuitorii comunei. Din acest an și comuna Tupilați a devenit comună rurală, amplasată în plasa Moldova, avea în componență numai satul Tupilați cu 1144 locuitori din care numai 41 știau carte. 24 de familii erau unguri (90 locuitori) și 7 familii, evrei. În comună existau: 3 biserici (2 ortodoxe și una catolică). O biserică ortodoxă era din zid iar celelalte două, din lemn.

Intravilanul satelor componente a fost convențional împărțit în unități teritoriale de referință - suprafețe omogene din punct de vedere funcțional, structural și morfologic, pentru care se pot stabili condiții de construibilitate.

Cea mai veche atestare despre existența satului Tupilați, reiese dintr-o veche adnotare, pe o carte veche, dăruită în anul 1676 schitului Trei Călugări și formulată astfel: *"Eu, vel, Comis Nicolae Catargi și cu giupaneasa mea Catrina, aforisesc acest ceaslov bisericii din deal de la Tupilați, fiind pribeag în Polonia (Liov) 1676, de răzmerița turcilor..."*.

Numele comunei are o puternică conotație istorică. Acesta se trage de la poziția ascunsă a satului Tupilați, între coline, păduri și amintește de lupta de la Valea Albă, Războieni, de străjerii lui Ștefan cel Mare ce i-au așteptat pe turci ascunși, tupilați între dealuri.

Numele satului Totoiești are și el conotație istorică. Conform unei statistici întocmite de Spiru Hare în anul 1803 denumirea satului Totoiești ar avea două surse. Prima spune că numele ar veni de la un oarecare Totoiescu, întemeietor al așezării, iar a doua are la bază o legendă din timpul lui Ștefan cel Mare. Numele satului Totoiești este pomenit și în "Descrierea Moldovei" de Dimitrie Cantemir, ca fiind unul din cele mai vechi nume moldovenești.

Satul Arămoaia este o așezare veche, la început a câtorva locuitori care și-au format gospodăria prin poienile pădurilor, întreaga zonă fiind împădurită. Satul purta în timpul lui Ștefan cel Mare numele de Negulici. În 1933 populația satului Arămoaia număra circa 150 de locuitori.

Teritoriul comunei se află în zona de trecere dintre dealurile subcarpatice și zona de șes cuprinsă între râurile Moldova și Siret, prezentând denivelări mai accentuate în partea de vest, reprezentate prin dealurile Chicera și Coasta lui Ștefan Bobu, dealuri în mare parte împădurite.

Geologie si Relief

Geologie

Mollasa Carpaților Orientali sau pânza Pericarpatică apare ca o fâșie cuprinsă între flișul carpatic și Platforma Moldovenească. Din punct de vedere morfologic se suprapune unui relief mic, ca și întindere, aparținând Subcarpaților Orientali.

Stratigrafic este alcătuită din depozite neogen superior, miocene și chiar holocene, iar în raport cu mișcările moldave, aceste depozite pot fi:

- pre-tectonice (Eocen superior-Sarmațian);
- post-tectonice (post-Sarmațiene).

Depozitele pre-tectonice, Sarmațiene, aparțin Basarabianului, reprezentat prin nisipuri, pietrișuri, marne, argile marnoase și calcare oolitice, în timp ce depozitele post-Sarmațiene, respectiv, Pleistocen-superior și Holocen-superior sunt prezente în lungul văilor apelor curgătoare fiind reprezentate de nisipuri, pietrișuri, bolovănișuri și depozite loessoide.

Relief

Teritoriul comunei se află în zona de trecere dintre dealurile subcarpatice și zona de șes cuprinsă între râurile Moldova și Siret, prezentând denivelări mai accentuate în partea de vest, reprezentate prin dealurile Chicera și Coasta lui Ștefan Bobu, dealuri în mare parte împădurite.

Postamentul reliefului actual este alcătuit din alternanțe de nisipuri, argile, pietrișuri și lentile de gresii calcaroase. Altitudinea medie pentru întreg teritoriul este de 290 m. Și aici, ca pe întreaga platformă Moldovenească, se deosebesc două elemente structurale distincte: soclul cristalin și cuvertura sedimentară.

Relieful structural

Canalul de albie minoră al râului Moldova are aspect variat, sectoarele puternic meandrate, alternează cu sectoarele mai puțin meandrate și chiar rectilinii. O altă caracteristică a albiei minore a Moldovei o constituie și gradul mare de despletire, cuprinzând în interiorul buclelor bancuri de aluviuni, ostroave mari și mobile constituite din prundișuri. Meandrarea puternică are influență hotărâtoare în aspectul malurilor.

Climă

Teritoriul comunei aparține sectorului cu climă temperat continentală, temperatura medie anuală din zonă fiind de cca 8,5°C - 9,2°C, iar diferența dintre valorile extreme ale temperaturii ajunge la 67,1 C (iarna -26,5 C, vara +38,6 C).

Prima zi cu temperatura medii 0 C	după 1 martie
Suma anuală a temperaturilor medii zilnice 0 C	3000 C
Ultima zi cu temperatura medii zilnice 0 C	până la 11 decembrie
Prima zi cu temperatura medii 10 C	după 21 aprilie
Suma anuală a temperaturilor medii zilnice 10 C	2800 C
Ultima zi cu temperatura medii zilnice 10 C	până la 11 octombrie

Hidrologie

Teritoriul comunei aparține bazinului hidrografic al râului Moldova care traversează comuna de la N - V la S - E. Partea de vest a comunei este străbătută de pârâul Valea Albă și de afluenții săi.

Regimul de scurgere al apelor se caracterizează printr-un maxim în lunile aprilie - mai, minima înregistrându-se la sfârșitul verii și începutul toamnei.

Primăvara când se suprapune perioada de ploi cu cea a topirii zăpezilor se produc inundații afectând zonele adiacente albiei majore a râului Moldova.

Cursurile de apă care traversează comuna

Curs apă	Localitate	U.T.R.	Zonă protecție
Moldova	Extravilan	-	-
Valea Albă (Soci)	Extravilan	-	-
Pietroaia (Ciohoranca)	Extravilan	-	-
Valea Baciului	Extravilan	-	-
1 curs permanent	Tupilati	U.T.R. 1a	5 m
1 curs permanent	Tupilati	U.T.R. 1b	5 m
1 curs temporar, 1 curs permanent	Tupilati	U.T.R. 1c	5 m
1 curs temporar	Tupilati	U.T.R. 1e	5 m
4 cursuri temporare, 1 curs permanent	Arămoaia	U.T.R. 2	5 m
2 cursuri temporare	Hanu Ancutei	U.T.R. 3	5 m
1 curs temporar	Totoiești	U.T.R. 4b	5 m

Cursul pârâului Valea Albă este limitrof U.T.R. 1c - Localitatea Tupilați și U.T.R. 4a - Localitatea Totoiești iar cursul râului Moldova este limitrof U.T.R. 1e și U.T.R. 1d - localitatea Tupilați zonele de protecție fiind lasate în afara limitei de intravilan.

Teritoriul este bogat în resurse de apă subterană, mai ales în zona de luncă. Calitatea apelor.

Vegetația și fauna

Condițiile orografice, climatice și hidrologice existente pe teritoriul comunei Tupilați se reflectă asupra aspectului floristic și faunistic al zonei.

Vegetația

Principalele trăsături ale învelișului vegetal sunt condiționate de variațiile de temperatură și umiditate în funcție de altitudine, de prezența anumitor tipuri de sol, de prezența aproape de suprafață a pânzelor freatice, dar mai ales de activitatea antropică, care sub diversele ei forme a produs în decursul timpului modificări profunde ale covorului vegetal, cu consecințe multiple asupra stării de echilibru a mediului înconjurător.

Fauna

Fauna comunei se bucură de existența râului Moldova, fiind populat de numeroase specii de mamifere, amfibieni și reptile, pești. Zona umedă favorizează acest lucru și reprezintă habitatul specific pentru patru specii de vertebrate (*Lutra lutra* - vidra, *Myotis myotis* - liliac comun, *Spermophyllus citellus* - popândăul, *Myotis blechsteini* - liliac cu urechi mari), trei specii de amfibieni (*Bombina variegata* - buhaiul de baltă cu burta galbenă, *Triturus cristatus* - tritonul cu creastă, *Bombina bombina* - buhaiul de baltă cu burta roșie) și 3 specii de pești de interes conservativ (*Cobitis taenia* - zvârluga, *Barbus meridionalis* - mreana vânătă și *Sabanejewia aurata* - dunarița).

Specii de faună

Lutra lutra - (Vidra) este un mamifer carnivor care preferă ca habitat cursurile apelor de munte și zonele din vecinătatea acestora. Este un animal de amurg și de noapte, însă uneori poate fi văzut și ziua. Se hrănește în special cu păstrăv, lipan și crap, dar poate consuma și broaște, rațe sălbatice, lișițe, rozătoare acvatice.

Myotis myotis - (Liliac comun) este una dintre cele mai mari specii de *Myotis* din Europa. Este o specie termofilă, predominant sinantropă în nordul arealului unde se adăpostește în clădiri, garduri vii, parcuri; a fost observată vara până la 2000 m și iarna până la 1500 m. Coloniile de maternitate se formează în nord, în poduri foarte calde, mari, nelambrisate și compartimentate în care indivizii pot pătrunde în zbor prin ferestre sau prin târâre printre țigle sau prin fante și mai rar în cavități subterane. Hibernează preferențial, din octombrie până în martie/aprilie în cavități subterane naturale și artificiale, la o temperatură de 7-12 C și umiditate crescută, izolați sau în grupuri.

Myotis bechsteini - (Liliac cu urechi mari) este o specie tipic silvicolă, populează pădurile mixte și umede cu mulți arbori bătrâni (mai rar cele de pini), cuiburile artificiale, parcurile și grădinile. Vara se întâlnește până la 1350 m, iar iarna până la 1800 m. Coloniile de maternitate se formează în scorburile și sub scoarța arborilor și mai rar în clădiri. Indivizi izolați au fost găsiți și în găuri de stânci. Hibernează din octombrie/noiembrie până în martie/aprilie, în pivnițe, rareori în peșteri, în mine sau în scorburile arborilor, la o temperatură de 3 - 7 C și umiditate crescută; în general solitari, componentii speciei pot forma grupuri de zeci de indivizi.

Spermophilus citellus - (Popândăul) populează în general zonele stepice, neîmpădurite și înțelenite, ocupând biotopuri variate: islazuri, pajiști, terenuri înierbate, grădini, livezi, diguri etc.

Bombina variegata - (Buhaiul de baltă cu burta galbenă) este o broască fără coadă, cu corpul aplatizat, capul mare, spate cafeniu pământiu. Trăiește, de preferință, în ape stătătoare apărând pe maluri dimineața și către seară. În octombrie/noiembrie adulții se ascund în nămol sau în sol pentru iernare.

Triturus cristatus - (Tritonul cu creastă) este cea mai mare specie de triton din România. Masculii se pot recunoaște ușor după colorația vie specifică dorsal cafenie măslinie, cu pete de negru intens. Trăiește în bălțile și lacurile din zona de câmpie până în cea montană. Stă ascuns printre tulpinile plantelor acvatice. Intră în apă în martie și în funcție de nivelul acesteia poate rămâne până în mai - iunie.

Bombina bombina - (Buhaiul de baltă cu burta galbenă) este o specie care are nevoie de două tipuri de habitate- acvatic și terestru. Este complet dependentă de organismele de apă.

Cobitis taenia - (Zvârluga) este mai activă pe timp de noapte, ziua menținându-se în apropierea fundului, fără să se miște prea mult. Se hrănește cu materii vegetale și animale intrate în descompunere. Alimentația sa se compune din râme și melci mici, larve de insecte, semințe ale unor plante, chiar și icre ale unor specii de pești. Suportă bine condițiile din apele tulburi, poluate, putând să trăiască mai mult timp chiar și pe uscat, mai ales când vremea este rece.

Barbus meridionalis - (Mreana vânătă) este o specie bentonică, trăiește în grupuri mici, compuse din pești de diferite vârste și dimensiuni. Mreana vânătă este moderat fotofobă și preferă apele de lângă mal cu multă vegetație și numeroase adăposturi în albia râului, locuri unde stă ziua. În timpul verii caută ape proaspete și oxigenate, cu curs rapid. Nu întreprinde migrații și ierneză pe loc, stând la adânc în stare latentă în locuri ascunse sau sub pietre mari și, poate, îngropându-se în nisip.

Sabanejewia aurata - (Dunarița) face parte din supraclasa peștilor osoși, osteichthyes, clasa actinopterygii, subclasa neopterygii, infraclasa teleastei, supraordinul ostariophysii, ordinul cypriniformes, familia cobitidae, genul cobitis aurata.

Activități economice

Economia locală a comunei se bazează în primul rând pe agricultură, reprezentată prin creșterea animalelor și cultivarea plantelor. Așezarea comunei pe valea Râului Moldova beneficiază de un teren de bună calitate pentru cereale, iar pășunea este folosită pentru hrana animalelor.

Potențialul agricol constă în suprafața de 2823,00 ha de teren agricol, din care 2203,75 ha arabil, reprezentând terenurile aferente gospodăriilor individuale. Din totalul populației ocupate, 68% își desfășoară activitatea în agricultură.

Activitățile economice specifice comunei sunt determinate de următorii factori:

Terenul arabil - care ocupă aproape tot teritoriul comunei, cu excepția unor porțiuni care sunt terenuri împădurite cu arbori tineri;

Zăvoaiele, luncile și terenul pentru pășune existent de-a lungul albiei majore a Râului Moldova, cât și importante straturi cu prundiș și nisip. Condițiile naturale ale zonei favorizează cultura cerealelor, leguminoaselor și creșterea animalelor.

Suprafața de 269 ha de pășune și fânețe constituie baza furajeră principală pentru creșterea animalelor.

Efective de animale

Comuna	bovine	porcine	ovine	păsări
Tupilați	782	939	2495	12375

Produsele agricole sunt valorificate, în mare parte, pe piețele municipiilor Roman și Piatra Neamț.

Oborul din Tupilați reprezintă un punct important în economia comunei, fiind la ora actuală singurul târg din zona Moldovei autorizat pentru vânzarea de animale. Târgul are loc în fiecare sâmbătă.

Potențialul turistic al comunei

Cel mai cunoscut și frecventat obiectiv turistic din această zonă este Hanul Ancuței, situat la limita estică a județului Neamț. În secolul al XVIII-lea, când se pare că și-a deschis porțile pentru ngustorii aflați în trecere spre Roman, Suceava sau Iași, Hanul Ancuței se afla în marginea unui sat care s-a strămutat apoi pe moșia boierilor Catargi. Rămânând izolat, leagănul atâtor povestiri sadoveniene va mai supraviețui o vreme, fiind în cele din urmă abandonat. Cu zidurile în ruină a vegheat întinderile pustii până acum două decenii și jumătate, când a redevenit locul de popas de odinioară. Amenajat cu tot specificul unui interior de epocă, Hanul Ancuței rămâne în amintirea vizitatorilor săi, cărora le oferă ospitalitate.

Reamenajat și dotat cu spații de cazare și alimentație publică, Hanul Ancuței se înscrie în turismul de tranzit favorizat de amplasarea sa la întretăiere de drumuri și mai mult de atât la drumul național DN 2, arteră de circulație majoră.

Zona adiacentă Hanului Ancuței este completată cu obiectivele noi construite în cadrul complexului de cazare și alimentație publică SC Matinal.

Hanul Ancuței este inclus în lista monumentelor istorice din județul Neamț - cod LMI: NT-II-m-B-10724.

Alte obiective turistice din comună de importanță istorică sunt: schitul monarhicesc Trei călugări, biserica Sfinții Voievozi, ctitorită de Ștefan C. Catargi la 1826 și Conacul Catargi.

Folosită multă vreme în exclusivitate de către familia boierească, biserica Sfinții Voievozi face parte din categoria celor cu turn - clopotnița în ax deasupra pronaosului. Catapetasma este pictată în spirit neobizantin, specific secolului IX. La est de absida altarului, sub fereastra acestuia se află Mormântul lui Ștefan Constantin Catargi. Lespedea de marmură a mormântului are un chenar cu frunze de iederă iar la partea superioară se află blazonul familiei.

În imediata apropiere a bisericii, făcând parte din același ansamblu arhitectural, se află Conacul Catargi, construit din piatră nefasonată.

Conacul Catargi din Tupilați a fost construit în secolul al XVIII-lea și modificat în anul 1842. Suprafața de 10400 metri pătrați a conacului care cuprindea pe lângă conacul propriu-zis și o serie de dependințe (locuințe pentru îngrijitori, grajduri, beciuri și hambare) era înconjurată, după modelul fortificațiilor marilor reședințe feudale, de un zid din piatră nefasonată cu turnuri circulare de apărare la colțuri, datând din epoca medievală. Tradiția locală atribuie atât turnurile de la colțurile zidului de piatră împrejmuitor, cât și stejarul secular de lângă conac perioadei de domnie a lui [Ștefan cel Mare](#) (1457-1504).

Conacul are un etaj, fațada sa fiind împărțită de un pavilion vertical cu geamlâc în două corpuri inegale. În conac se intra printr-o boltă de trăsură cu stâlpi și deschideri în arcadă.

După instaurarea regimului comunist în România în anul 1948, conacul a fost expropriat de stat și transformat în sediu de [cooperativă agricolă de producție](#). El a fost folosit mulți ani la rând fără a i se face lucrări de reparații sau măcar de întreținere. A fost revendicat de moștenitorii fostului proprietar, a fost retrocedat și lăsat în paragină. În momentul de față se află într-o stare avansată de degradare.

Ansamblul curții boierești de la Tupilați se află pe “Lista monumentelor istorice din 2010”.

Ansamblul de curte boierească - Cod LMI: NT-II-m-B-10723 alcătuit din:

Conacul Catargi - Cod LMI: NT-II-m-B-10723.01

Zidul de incintă - Cod LMI: NT-II-m-B-10723.02

Adăugăm la aceste obiective: Muzeul sătesc, Hanul Răzeșilor, Valea râului Moldova.

Muzeul sătesc a fost reabilitat cu fonduri europene.

Se poate miza și pe turismul etnografic, existent deja la nivelul comunei datorită portului popular local bogat în culoare și identitate moldovenească, tradițiilor locale, cântecului popular și altor activități legate de istoricul comunei și al localităților din jur.

Spații de cazare existente:

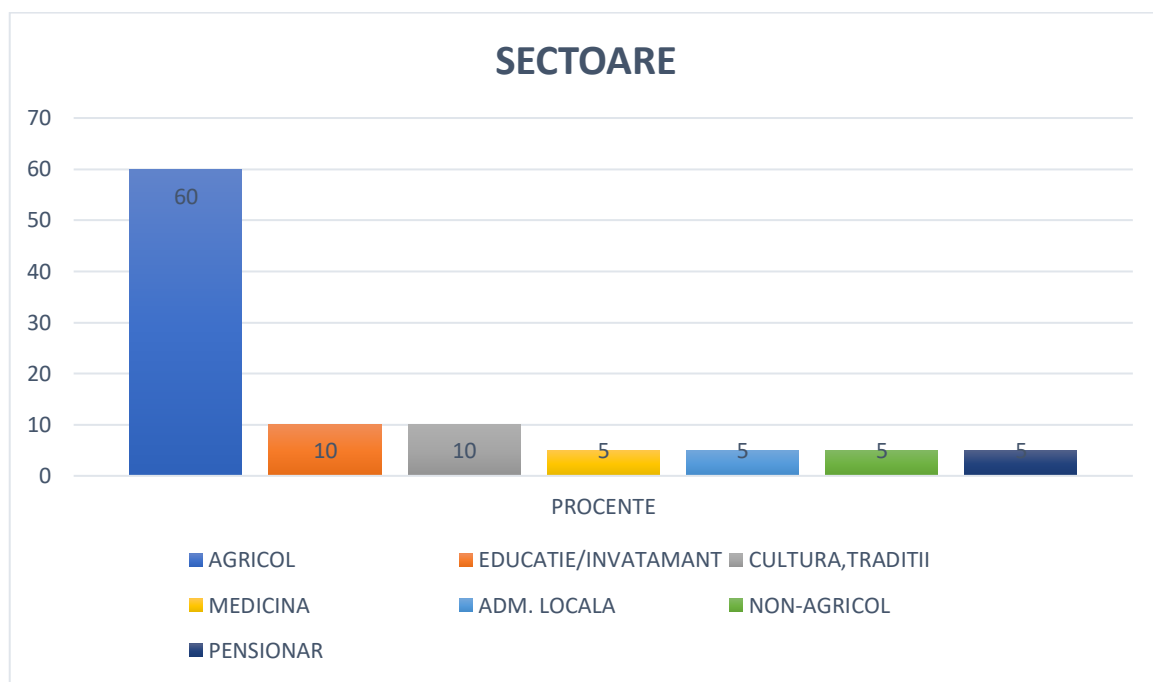
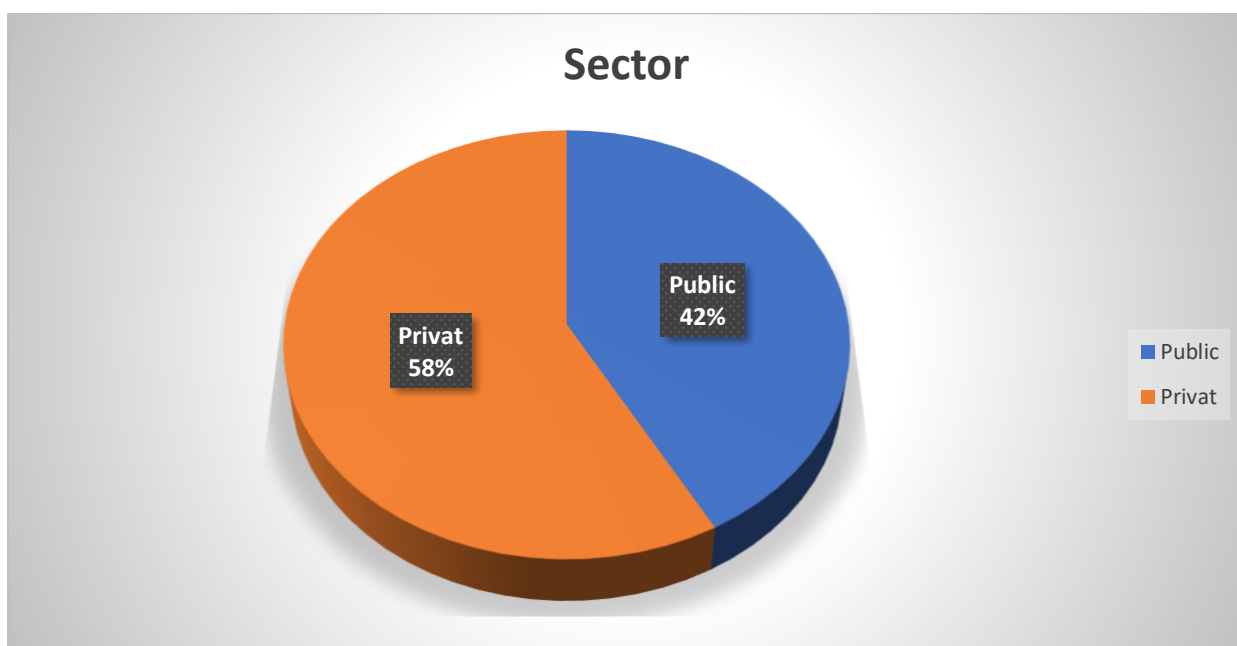
Pensiunea Hanu Ancuței (3***) - dispune de un număr de 28 de locuri de cazare;

Pensiunea Hanul Răzeșilor (3***) - dispune de un număr de 54 de locuri de cazare.

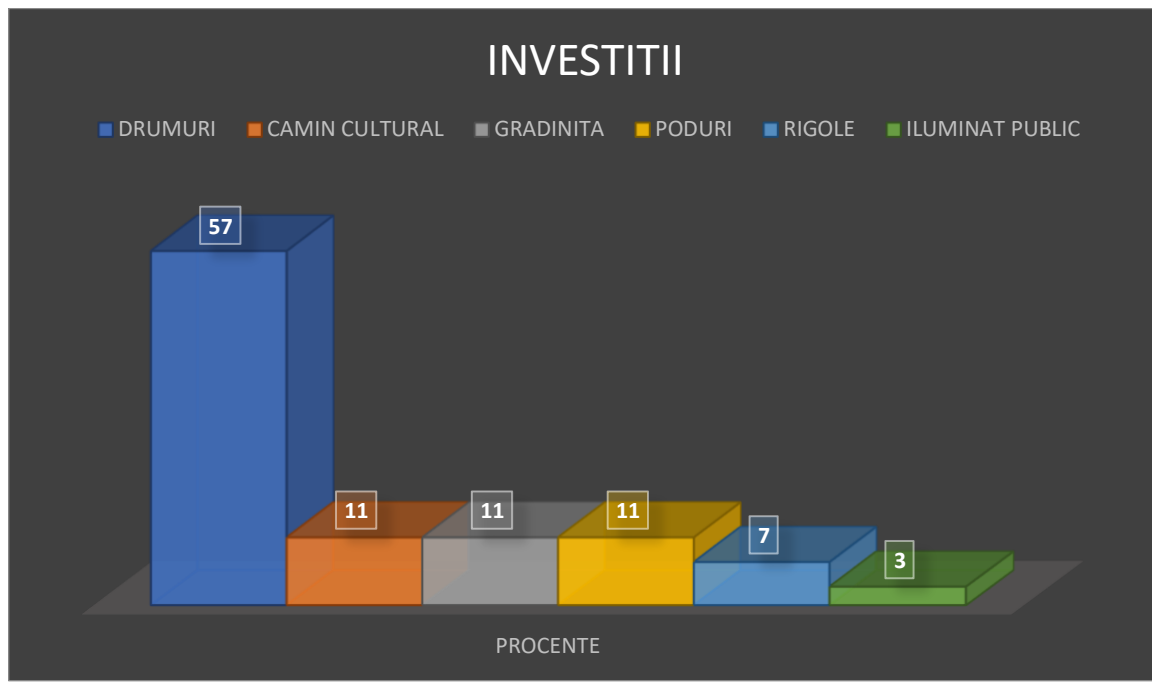

În urma întâlnirii ce a avut loc conform planului de Acțiune pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare 2021 - 2027 a Comunei Tupilati și a completării formularelor, au rezultat următoarele:

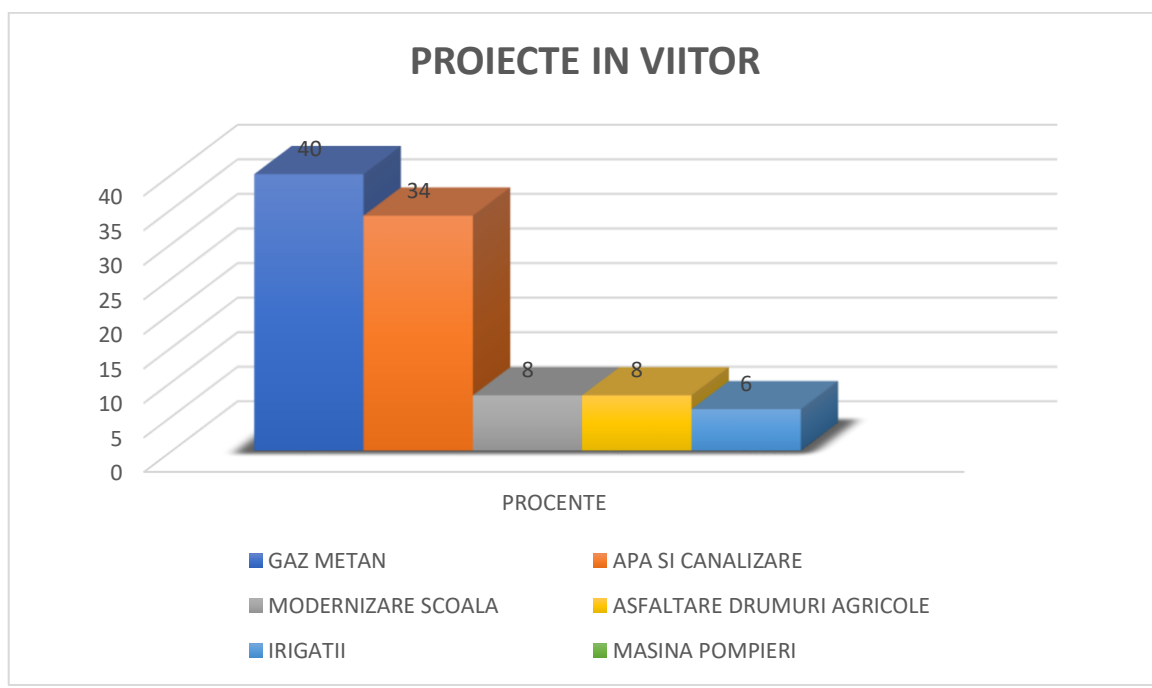
1) În ce sector activați/lucrați?

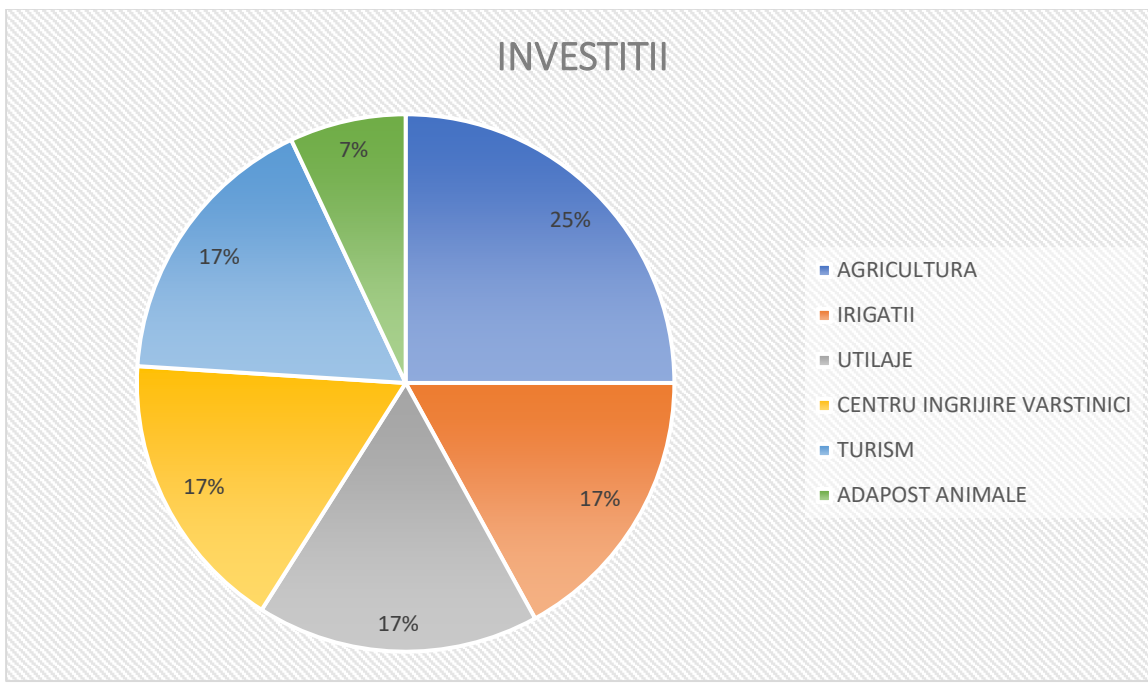
2) Care considerați a fi cele mai utile/folositoare investiții făcute la nivelul Comunei Tupilati în ultimii 10 ani (2010 - 2020)?

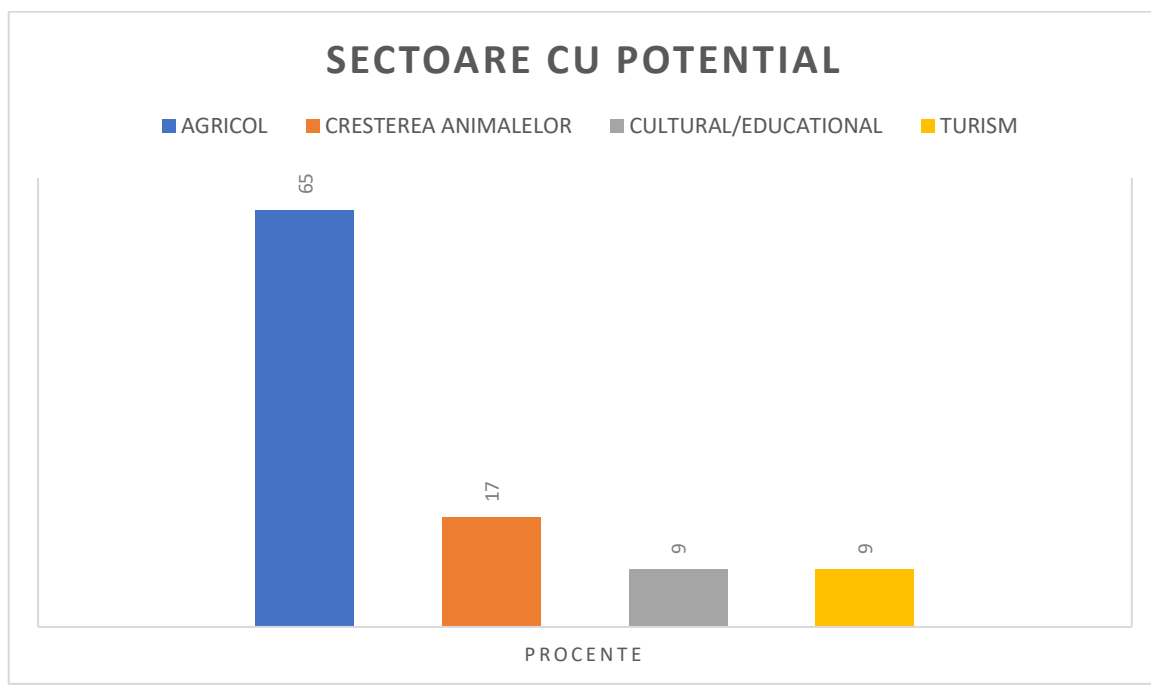
3) Care ar fi 3-5 investiții/proiecte în care Consilul Local și Primăria ar trebui să investească banii în următorii 10 ani (2020 - 2030)?

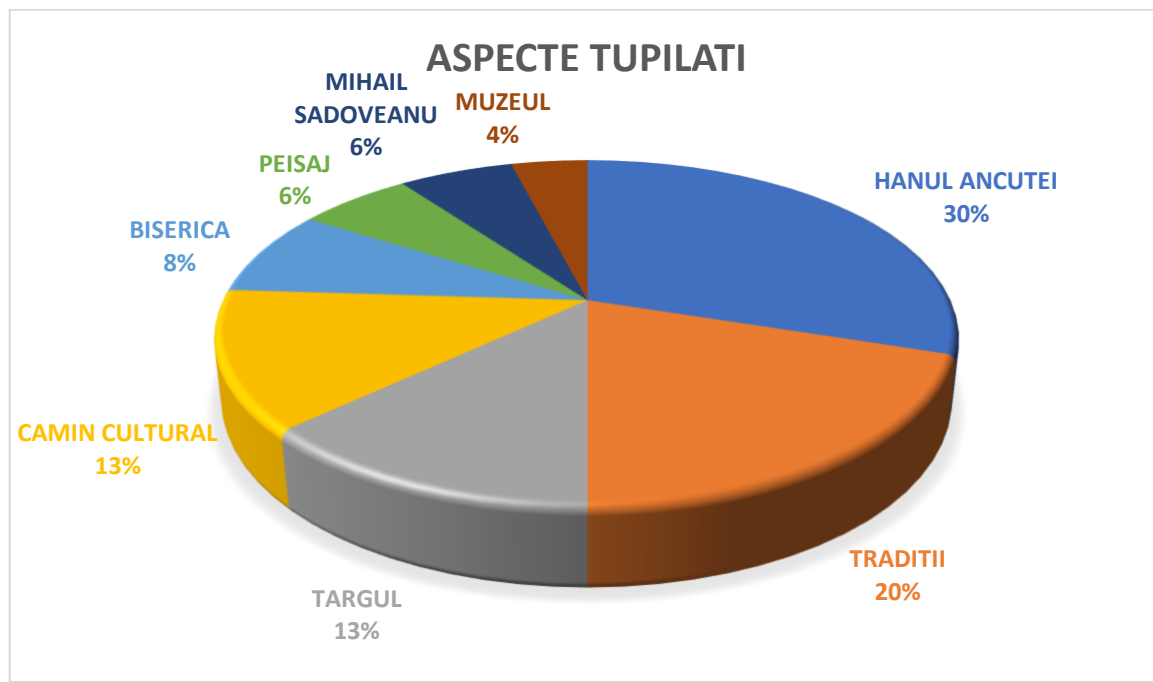
4) Dacă ați primi/avea 100.000 euro nerambursabili în ce afacere ați investi în Tupilati?

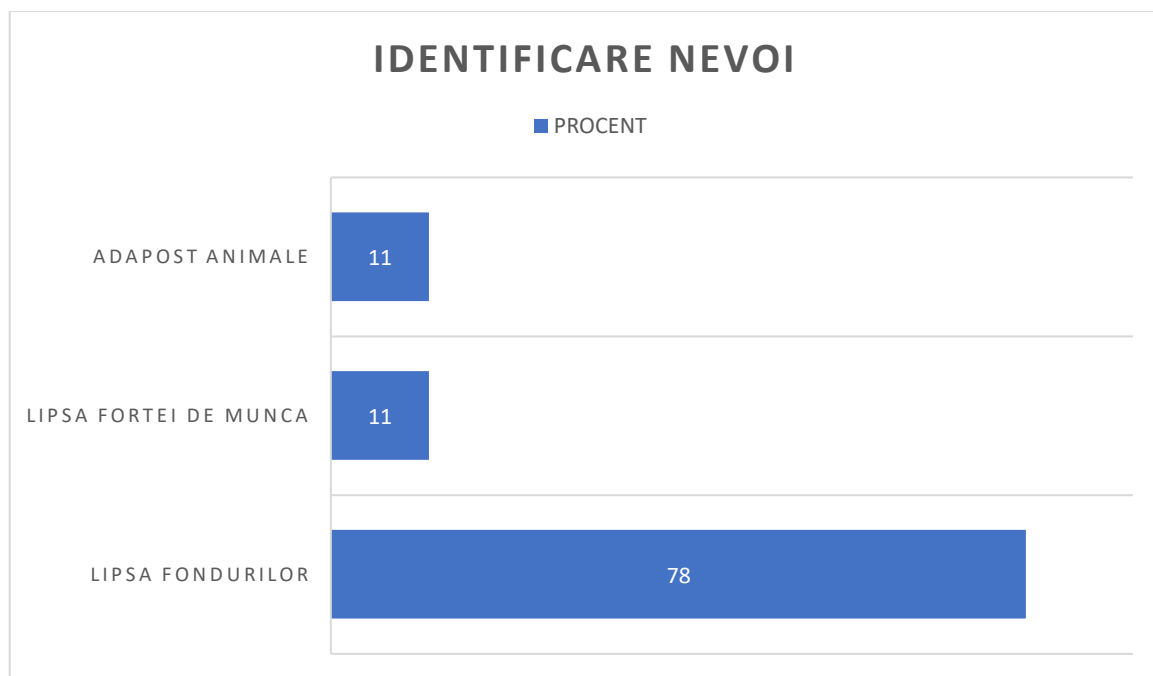
5) Ce sector de activitate economică considerați că are viitor/potențial la nivelul Comunei Tupilati?

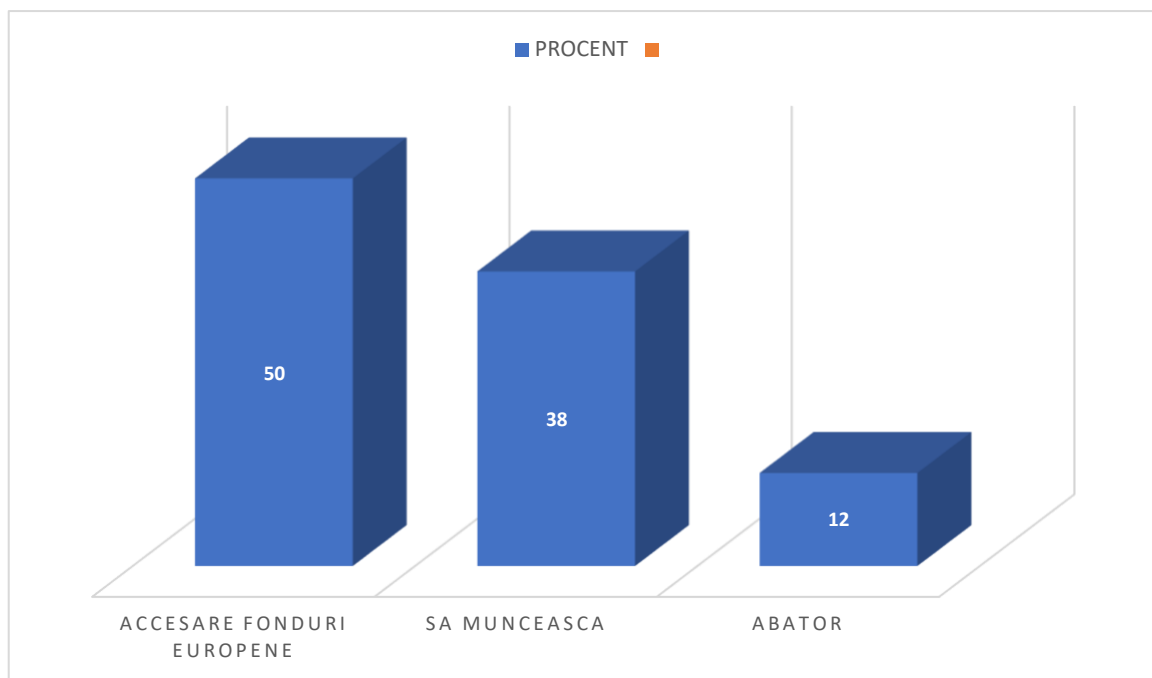
6) Care sunt cele mai cunoscute aspecte care vă plac la Tupilati - un loc, o persoană, o legendă/poveste, o clădire, o tradiție/un obicei, un cântec, un meșteșug, un produs?

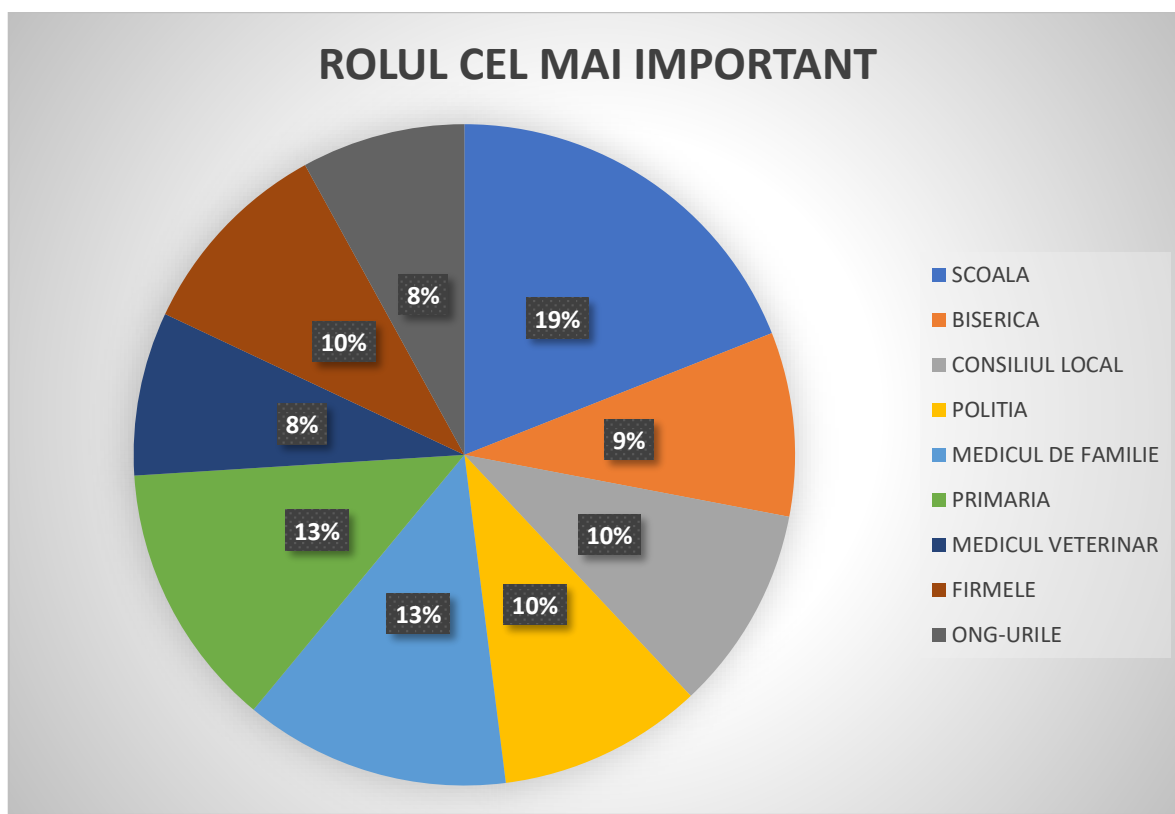
7) Care considerați a fi cea mai mare nevoie/problemă în sectorul dvs. de activitate, la locul dvs. de muncă?

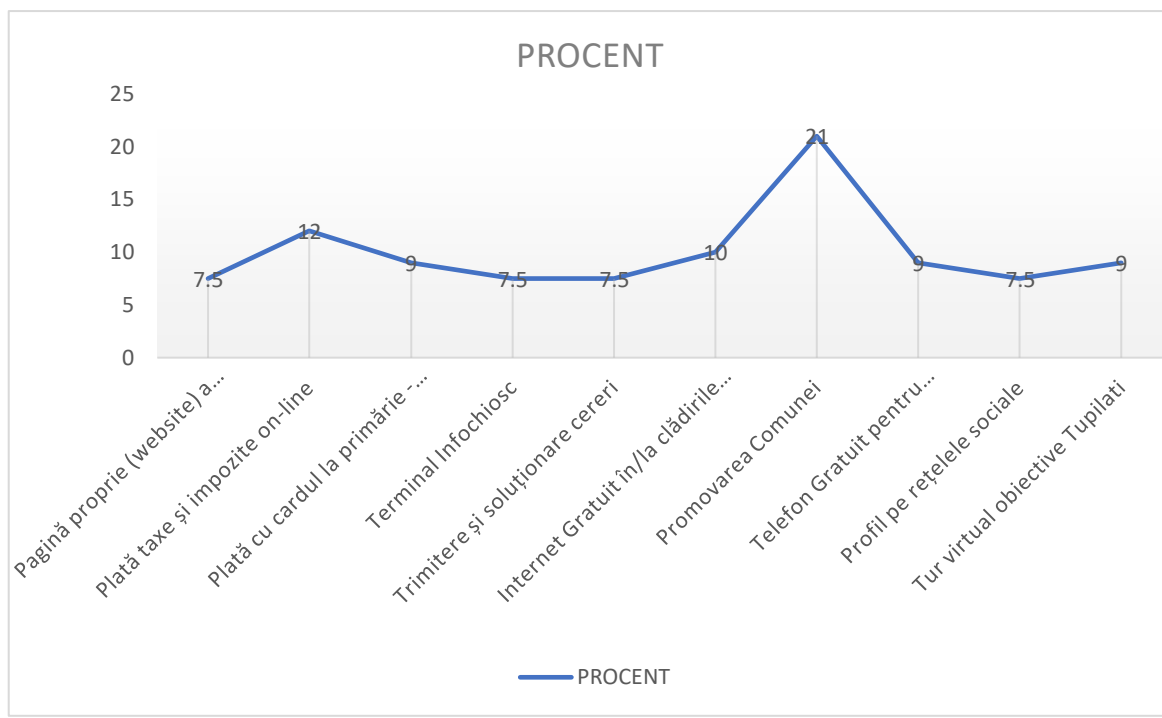
8) Ce sfat ați da unui tânăr care ar vrea să se stabilească în Tupilati, despre ce poate sau ce ar trebui să facă?

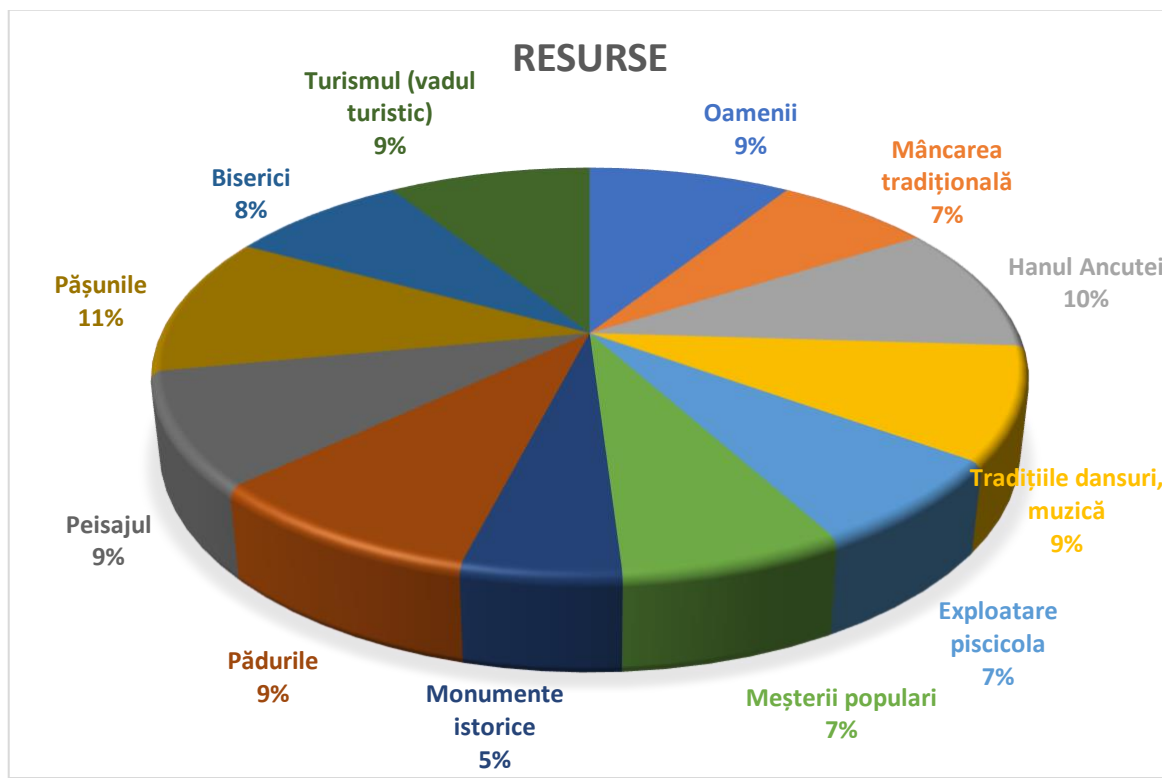
9) Care din următoarele instituții locale considerați ca are cel mai important rol în Comună?

10) Referitor la utilizarea internetului la nivelul comunei (în clădirile publice) bifați care investiții le considerați utile/importante?

11) Care considerați a fi cele mai importante resurse ale Comunei Tupilati?

Tupilati - “File de poveste”

Tupilati
"File de poveste"

Tupilati - "File de poveste"

Analiza SWOT

Comuna Tupilati

Analiza SWOT este o metodă folosită pentru a ajuta la proiectarea unei viziuni de ansamblu. Ea funcționează ca o radiografie sau a ideii de dezvoltare și evaluează în același timp factorii de influență interni și externi ai unei organizații, precum și poziția acesteia pe piață, cu scopul de a pune în lumină punctele tari și slabe ale primăriei, în relație cu oportunitățile și amenințările existente la un moment dat pe piață.

Descriere

Conceptul analizei strategice SWOT provine dintr-o cercetare efectuată între anii 1960 și 1970 la Stanford Research Institute din SUA. Acronimul SWOT provine din engleză Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats, însemnând „Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități, Amenințări”.

Analiza SWOT se realizează, în general, în prima fază a unui proiect, pentru ca elementele de analiză să poată alcătui baza planului de proiect și să poată fi folosite ulterior în cadrul proiectului, dacă acesta întâmpină dificultăți în ceea ce privește planificarea, livrările sau bugetul alocat și trebuie readus pe linia de plutire.

În cadrul analizei SWOT se va ține seama de faptul că:

Punctele tari și punctele slabe sunt concepte „statice”, bazate pe parametrii descriptivi ai unei zone, într-o perioadă determinată de timp. Ele reprezintă ceea ce există.

Oportunitățile și amenințările au în vedere viitorul, și se referă la alegerile pe care le au de făcut persoanele implicate în procesul de planificare. Ele reprezintă ceea ce va fi.

Exemple de întrebări la care ar trebui să răspundă managementul institutiei când efectuează analiza SWOT:

S - Puncte tari

La ce suntem cei mai buni?

Ce aptitudini specifice are forța de muncă de care dispunem?

De ce avantaje dispunem pentru a atrage personal de calitate?

Ce experiență deține echipa de proiect din proiecte similare?

Ce resurse unice deținem?

De ce resurse financiare dispunem?

Ce tehnologie folosim?

Care este gradul de optimizare al proceselor interne?

W - Puncte slabe

La ce suntem cei mai slabi?

Ce fel de instruire le lipsește angajaților noștri?

Care este nivelul de atașament al angajaților noștri?

Care e poziția noastră financiară?

Este disponibilă o estimare solidă a costurilor?

A alocat institutia un buget suficient pentru a acoperi anumite cheltuieli neprevăzute?

E nevoie ca anumite părți din proiect să fie externalizate?

Ce nu facem bine?

Ce ar trebui să fie îmbunătățit?

Ce ar trebui evitat pentru a nu repeta greșelile din trecut?

Care sunt dezavantajele proiectului?

O - Oportunități

Ce schimbări ale mediului extern putem exploata?

La ce tehnologie nouă am putea avea acces?

Ce piețe noi ni s-ar putea deschide?

Cum s-a modificat comportamentul de consum al potențialilor clienți?

Care sunt direcțiile strategice majore ale afacerii:

- Consolidare / Diversificare ?

- Specializare / Generalizare ?

Care sunt punctele slabe ale competitorilor, dacă acestea există?

Unde se poate identifica, sau cum se poate crea, un avantaj concurențial?

T - Riscuri / Amenințări

Există deja pe piață o competiție bine încheată?

Ce ar putea face concurența în detrimentul nostru?

Ce legislație nouă ne-ar putea lovi interesele?

Ce schimbări ale normelor sociale, ale profilurilor populației și a stilurilor de viață ar putea fi o amenințare pentru noi:

- Schimbările tehnologice?
- Schimbări ale curentelor artistice?
- Schimbări ale cererii pentru anumite tipuri de servicii, probabil legate de influența deosebită a Internetului?

E dificilă înlocuirea personalului cu experiență?

A fost noua tehnologie testată corespunzător?

Cum ne va afecta ciclicitatea economică?

Procesul decizional

În urma analizei SWOT, indiferent de acțiunile stabilite, procesul decizional ar trebui să includă următoarele elemente prioritare:

- construiește pe Punctele Tari;
- elimină Punctele Slabe;
- exploatează Oportunitățile;
- îndepărtează Riscurile / Amenințările.

Limitările analizei SWOT

Analiza SWOT are și limitările sale, deoarece organizațiile pot să vadă unele circumstanțe ca fiind foarte simple și pot trece cu vederea unele contacte strategice fundamentale care ar putea apărea. Mai mult decât atât, categorizarea aspectelor ca puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări ar putea fi un lucru foarte subiectiv deoarece există un grad mare de incertitudine pe piață.

ANALIZA SWOT Globala pentru Comuna Tupilati

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">❖ 32,16 Km² suprafata comunei;❖ Comuna este strabatuta de DN2 ce leaga Municipiul Roman de Municipiul Suceava;❖ Existenta a importante resurse naturale pe raza comunei (terenuri agricole, suprafete intinse de pasune, conditii bune de crestere a animalelor, conditii favorabile agriculturii, conditii prielnice cresterii viilor, amplasarea pe malul raului Moldova);❖ Forta de munca este ieftina pe raza comunei;❖ Grad de poluare redus datorita inexistentei agentilor economici poluatori (cu exceptia poluarii rezultate in urma activitatilor gospodaresti si a cresterii animalelor);❖ Comuna este electrificata;❖ Acces la retelele de telefonie fixa, mobila si internet fix si mobil;❖ Proiecte pentru infrastructura de drumuri, depuse;❖ Existenta unui efectiv crescut de animale in gospodarii;	<ul style="list-style-type: none">❖ Insuficienta dezvoltare a activitatilor economice derulate de locuitorii comunei;❖ Inexistenta unor actori locali care sa preia unele din greutatile administratiei;❖ Slaba participare a locuitorilor comunei la viata comunitatii;❖ Probleme sociale legate de saracie;❖ Absenta fondurilor de start pentru demararea afacerilor;❖ Nivel scazut al proiectelor pentru accesarea fondurilor europene.❖ Ramanere in urma a infrastructurii de utilitati: gaz metan;❖ Populatia este imbatranita si a migrat semnificativ spre alte zone;❖ Conditile de locuit nu corespund standardelor;❖ Resurse financiare scazute la dispozitia Primariei;

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zona favorabila activitatilor economice; ❖ Apropierea de alte localitati poate duce la proiecte comune de infrastructura (utilitati) cu o reducere semnificativa a costurilor; ❖ Interventia omului in mediul inconjurator este redusa. 	
Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Posibilitati de atragere a investitorilor datorita existentei fortei de munca pe plan local; ❖ Mediul geografic permite dezvoltarea anumitor ramuri economice (ex. industria alimentara, turism, piscicultura, etc.); ❖ Posibilitatea accesarii pietei europene. ❖ Romania - membru al U.E. si oportunitati de dezvoltare echilibrata a regiunilor; ❖ Potential de crestere a activitatii economice datorita resurselor naturale; ❖ Existenta unor potentiale surse de finantare externe prin intermediul unor fonduri diverse (de modernizare a administratiei, de dezvoltare rurala, de coeziune), etc; 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Lipsa de coeziune a masurilor de dezvoltare economica si sociala; ❖ Imposibilitatea de a accesa finantari nerambursabile de anvergura datorita imposibilitatii asigurarii cofinantarii; ❖ Insuficienta informare si educare a populatiei pentru dezvoltarea durabila a agriculturii, protectia mediului. ❖ ❖ Necesitatea investitiilor financiare mari in agricultura si cresterea animalelor; ❖ Insuficienta dezvoltare a infrastructurii poate alunga potentialii investitori in economie; ❖ Continuarea plecarii populatiei tinere catre alte zone si tari;

ANALIZA SWOT pe domenii prioritare

DEZVOLTARE ECONOMICA RURALA

AGRICULTURA

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">❖ Resursa calificata de munca in domeniul agricol;❖ Potential in domeniul zootehnic si traditii locale;❖ Existenta conditiilor si traditiei pentru dezvoltarea activitatii zootehnice;❖ Existenta unui potential de dezvoltare a meseriilor traditionale si a artizanatului;❖ Bogatia naturala a comunei propice pentru culturile vegetale, de cereale si cresterea animalelor;❖ Efectiv crescut de animale si pasari;❖ Existenta societatilor agricole care administreaza terenuri de pe raza comunei;❖ Existenta unui Targ agroalimentar;❖ Existenta conditiilor climaterice si de sol	<ul style="list-style-type: none">❖ Poluare a apelor de suprafata si subterane datorata lipsei canalizarii si deversarilor necontrolate de ape uzate menajere;❖ Locuitorii care exploateaza / ar dori sa exploateze terenurile aflate in proprietate dispun de resurse financiare limitate / nu dispun de resurse financiare pentru aceste activitati;❖ Lipsa certificarii calitatii produselor locale in conformitate cu standardele europene;❖ Media de varsta ridicata a celor ce se ocupa de activitati agricole / zootehnice si tehnologii neperformante;❖ Insuficienta dezvoltare a agroturismului;❖ Lipsa activitatilor si serviciilor generatoare de

<p>favorabile unei agriculturi care poate fi competitiva in conditiile unei mecanizari corespunzatoare;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Existenta oportunitatilor de finantare externa nerambursabila care pot contribui la dezvoltarea agriculturii si silviculturii. 	<p>venituri specifice zonei rurale.</p>
Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Accesarea de fonduri pentru dezvoltarea unor afaceri in sectorul agricol; ❖ Asocierea producatorilor, imbunatatirea practicilor agricole pentru ridicarea productiei, elaborarea unor politici zonale de marketing si de accedere pe alte piete; ❖ Crearea de servicii agricole (veterinare, prestari servicii, proiectare si si consultanta in domeniu, etc.); ❖ Certificarea unor ferme agricole in practicarea agriculturii ecologice si a unor produse traditionale; ❖ Cooperare intre producatorii agricoli si agenti economici activi in domeniul industriei alimentare; 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Practicarea agriculturii de subzistenta ca urmare a rezistentei populatiei la schimbare; ❖ Cresterea competitiei pe piata produselor alimentare, fapt ce poate defavoriza unele sectoare „traditionale” care nu ating standardele pietei unice (UE); ❖ Dezechilibrele balantei comerciale cu accent pe importurile de produse alimentare; ❖ Insuficienta informare si educare a populatiei pentru dezvoltarea durabila a agriculturii, protectia medului; ❖ Nerevenirea populatiei tinere plecate in strainatate; ❖ Migrarea tineretului cu studii superioare si lipsa de interes pentru agricultura; ❖ Preturi ridicate pentru achizitionarea de masini, utilaje agricole, seminte,

	ingrasaminte, lucrari agricole; ❖ Lipsa unor facilitati privind acordarea de credite cu dobanda redusa.
--	--

RESURSA UMANA

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Forta de munca ieftina; ❖ Disponibilitate de angajare in diferite meserii; ❖ Infractionalitate redusa. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Imbatranirea populatiei; ❖ Parasirea localitatii de catre persoanele cu pregatire profesionala; ❖ Capacitate financiara redusa a populatiei; ❖ Mentalitatea populatiei fata de schimbare.
Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Implicarea autoritatilor locale in problemele comunitatii, in vederea identificarii de solutii financiare, materiale; ❖ Existenta unor reglementari care stipuleaza acordarea de facilitati angajatorilor ce creeaza noi locuri de munca pentru someri, tineri absolventi, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Cresterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pietei muncii, economiei locale si asistentei sociale in perspectiva - estomparea traditiilor locale odata cu trecerea timpului; ❖ Accentuarea procesului de imbatranire.

SANATATE

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Existenta si buna functionare a cabinetelor individuale de medicina de familie; ❖ Profesionalismul medicilor de familie; ❖ Farmacie umana; ❖ Existenta personalului calificat pentru furnizarea de servicii in domeniul sanatatii; ❖ Acces direct la informatii datorita liniilor de comunicatii existente. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Infrastructura de sanatate nu acopera necesitatile populatiei la nivelul intregii comune; ❖ Existenta unui numar important de persoane neasigurate dar inscrise pe listele medicilor de familie; ❖ Lipsa unui serviciu de ambulanta; ❖ Dotarea materiala in domeniu este veche si insuficienta;
Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Linii de finantare externe si includerea unei linii de buget local in vederea cofinantarii eventualelor aplicatii, actiuni/activitati. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Costuri ridicate ale serviciilor medicale; ❖ Legislatie fluctuanta in domeniu; ❖ Slaba motivare a persoanelor care au posibilitate chiar redusa de a se asigura medical, de a incheia un contract cadru pentru plata contributiei financiare direct la CAS.

INVATAMANT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Structura organizatorica a scolilor este corespunzatoare la nivelul comunei; ❖ Cadre didactice calificate si titulare, cu vechime mare atat in invatamant, cat si in scoala, permite realizarea unui invatamant de calitate; ❖ Existenta unui numar relativ mare de copii si elevi, care asigura si functionarea structurilor; ❖ Situatia la invatatura prezinta rezultate bune la toate nivelurile; ❖ Putine tendinte de nescolarizare si abandon scolar; ❖ Stare disciplinara buna; ❖ Spatii scolare adecvate pentru activitatea de formare; ❖ Fondul de carte din biblioteca scolii este suficient si cu noutati editoriale; ❖ Existenta infrastructurii de comunicatii, inclusiv internet. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Politica educationala slaba de atragere a elevilor in unitatile scolare (insuficienta implicare pentru cresterea imaginii scolii); ❖ Familiile elevilor nu sunt implicate suficient in activitatea de educare a copiilor; ❖ Fonduri insuficiente/inexistente pentru premiarea performantei scolare a elevilor; ❖ Slaba dotare a spatiilor scolare cu mobilier didactic (material didactic uzat si depasit).
Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Infuzia de resurse financiare in scoala pentru manuale scolare, reparatii curente si capitale; ❖ Scoala ofera un grad sporit de siguranta elevilor; ❖ Putine cazuri de familii destramate la nivelul scolii; ❖ Extinderea retelei de internet la nivelul comunei. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Incoerenta politicilor educationale la nivel national; ❖ Programe scolare prea incarcate; ❖ Slaba motivatie a elevilor pentru invatatura; ❖ Prea multi elevi sunt ramasi in grija bunicilor si a altor rude datorita faptului ca parintii sunt plecati la lucru in strainatate.

MEDIU

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Caracteristica de zona cu risc seismic redus; ❖ Potential ridicat pentru practicarea unei agriculturi ecologice durabile; ❖ Grad de poluare a solului si a aerului scazut; ❖ Nu exista poluatori industriali majori pe teritoriul comunei; ❖ Clima continental moderata. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Izolarea termica a locuintelor / cladirilor este necorespunzatoare; ❖ Deversarea apelor reziduale menajere in locuri neamenajate; ❖ Lipsa unui sistem adecvat de iluminat public ecologic, care sa influenteze cat mai putin vietuitoarele nocturne; ❖ Lipsa preocuparii privind compostarea deseurilor biodegradabile.
Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Existenta unei politici nationale de promovare a protectiei mediului; ❖ Existenta fondurilor structurale alimentate prin bugetul UE pentru dezvoltarea zonelor rurale si protejarea mediului inconjurator (impadurirea terenurilor degradate, eliminarea eroziunii si curatirea cursurilor de apa, conservarea biodiversitatii, promovarea agriculturii ecologice, gestionarea deseurilor reciclabile). 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Neutilizarea fondurilor nerambursabile (datorita dificultatilor de accesare) pentru protejarea mediului; ❖ Mentalitatea de indiferenta a gospodarilor fata de protectia mediului; ❖ Calamitati naturale (temperaturi extreme, seceta, fenomene meteo extreme); ❖ Orientarea programelor europene si guvernamentale spre alte zone considerate prioritare; ❖ Participare civica scazuta din partea comunitatii.

ECONOMIE

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Existenta a 28 agenti economici pe raza comunei; ❖ Existenta unor servicii pentru populatie (posta, televiziune, internet, telefonie fixa si mobila, restaurant, peco, punct bancar, servicii medicale, service auto, vulcanizare); ❖ Forta de munca ieftina; ❖ Prezenta resurselor naturale impulsiona dezvoltarea economica; ❖ Cadru natural propice pentru dezvoltarea de activitati economice; ❖ Cadru socio - economic permite diversificarea activitatilor economice individuale. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Structura populatiei pe grupe de varsta dezechilibrata; ❖ Resurse financiare locale insuficiente, investitii autohtone foarte mici; ❖ Promovare insuficienta a potentialului zonei; ❖ Activitate redusa de marketing a societatilor comerciale; ❖ Buget redus al APL, pentru sustinerea proiectelor de investitie in resursa umana si a celor de dezvoltare locala; ❖ Numar redus al locurilor de munca pe piata locala; ❖ Insuficienta procesare locala a produselor vegetale si animale; ❖ IMM-urile locale nu sunt incurajate pentru a participa la licitatii pentru derularea unor lucrari de investitii locale.
Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Utilizarea programelor de finantare ale Uniunii Europene, atat pentru mediul rural cat si pentru IMM-uri; ❖ Cofinantare din resurse guvernamentale a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii rurale, a 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Insuficienta pregatire in vederea accesarii Fondurilor Structurale si de Coeziune; ❖ Cadru legislativ nefavorabil dezvoltarii sectorului cercetare-dezvoltare-inovare; ❖ Conditiiile UE dificil a fi indeplinite de catre agentii

<p>activitatilor generatoare de venit, a pregatirii resursei umane;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Promovarea si stimularea asociatiilor agricole in scopul exploatarii intensive a terenurilor; ❖ Utilizarea tehnologiilor performante; ❖ Valorificarea terenurilor agricole degradate si nevaloroase; ❖ Cooperare intre producatori agricoli locali si agenti economici activi in domeniul industriei alimentare. 	<p>economici autohtoni, aspect care face ca, pentru majoritatea producatorilor agricoli din Romania, piata UE sa fie inaccesibila;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Adaptabilitatea scazuta la schimbare a agentilor economici si a fortei de munca; ❖ Capacitate redusa de sustinere financiara a modernizarii; ❖ Invadarea pietei interne cu produse agricole ale tarilor beneficiare a unor fonduri substantiale ale UE in ceea ce priveste sustinerea sectorului agricol.
---	--

INFRASTRUCTURA

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Retea proprie de drumuri locale care asigura accesul in satele componente; ❖ Existenta Drumului European E85 si drumuri judetene reabilitate; ❖ Apropierea geografica de alte localitati si posibilitatea construirii retelei de utilitati comune; ❖ Existenta retelei de alimentare cu energie electrica; ❖ Existenta de dotari medicale; 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Izolarea termica a cladirilor este necorespunzatoare; ❖ Lipsa sistemului de alimentare cu apa si canalizare; ❖ Lipsa retelei de distribuire a gazului metan; ❖ Lipsa trotuarelor pentru pietoni; ❖ Lipsa unui sistem de supraveghere video stradala si a institutiilor publice.

Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Existenta fondurilor structurale, pentru imbunatatirea infrastructurii fizice de baza in spatiul rural; ❖ Existenta unor programe cu finantare nerambursabila pentru extinderea si modernizarea sistemelor de apa si apa uzata, reabilitare termica. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Scaderea interesului investitorilor; ❖ Orientarea programelor europene si guvernamentale spre alte zone considerate prioritare.

ADMINISTRATIA PUBLICA

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Implicarea activa a conducerii in procesul de reforma a administratiei; ❖ Existenta unor proceduri organizationale care faciliteaza desfasurarea raporturilor de munca in institutie si asigura un flux informational si al documentelor adecvat; ❖ Existenta unui segment de populatie pregatit profesional; ❖ Existenta personalului tanar cu studii superioare in institutiile publice; ❖ Deschiderea administratiei actuale catre investitii; ❖ Existenta spatiului adecvat pentru buna desfasurare a activitatilor APL; ❖ Existenta logisticii necesare desfasurarii in bune conditii a activitatii institutiilor publice. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Legislatie insuficient cunoscuta de catre personalul din institutiile publice, ca urmare a numarului mare de schimbari legislative; ❖ Aplicarea legilor, uneori in moduri diferite, ca urmare a necorelarii normelor metodologice; ❖ Personal insuficient si alocarea de sarcini suplimentare care depasesc fisa postului; ❖ Fonduri reduse alocate formarii profesionale continue la nivelul institutiei; ❖ Baza materiala precara; ❖ Patrimoniu restrans care nu permite desfasurarea de activitati; ❖ Lipsa parteneriatelor public-privat; ❖ Constrangerile financiare restrang domeniile de interventie.

Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dezvoltarea sentimentului de apartenenta la comunitate; ❖ Cresterea autonomiei locale in actul administrativ; ❖ Posibilitatea accesarii de fonduri guvernamentale si europene pentru organizarea de sesiuni de instruire pe diverse domenii; ❖ Oportunitati de modernizare a administratiei. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Nemulumiri manifestate de catre populatie generate de masurile economice si sociale luate de guvern; ❖ Riscul esecului in realizarea si finalizarea unor proiecte; ❖ Refuzul achitarii unor taxe si impozite; ❖ Cadru legislativ instabil.

TURISM / AGROTURISM

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Cadru natural favorabil (peisaje, calitatea aerului si apei); ❖ Potential turistic oferit de raul Moldova unde pot fi organizate concursuri de pescuit sportiv; ❖ Obiective turistice: Hanul Ancutei, Muzeul Etnografic, Casa Catargi, Biserica „Sfintii Voievozi” sec. XIX, Zid de incinta sec. XVII; ❖ Festivaluri culturale: „Zilele Sadoveanu”, „Tupilati file de istorie”, „Sanzienele”; ❖ Existenta conditiilor naturale necesare dezvoltarii turismului rural si diferite activitati conexe. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Fonduri reduse pentru investitii in turism / agroturism; ❖ Slaba modernizare a infrastructurii; ❖ Inexistenta unor facilitati pentru turisti in mediul rural; ❖ Numarul mic de intreprinderi cu activitate in domeniul turistic; ❖ Insuficienta dezvoltare a potentialului turistic existent; ❖ Insuficienta promovare a potentialului turistic al comunei.

Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none">❖ Suport legislativ si financiar UE;❖ Posibilitatea crearii unor trasee etno-culturale cu zonele invecinate, inclusiv alte localitati;❖ Investitii in derulare pentru modernizarea infrastructurii;❖ Existenta potentialului de dezvoltare a turismului / agroturismului;❖ Construirea unui parteneriat public-privat pentru valorificarea potentialului turistic / agroturistic;❖ Existenta Fondurilor structurale - Fondul de Dezvoltare Regionala si Fondul European pentru Agricultura si Dezvoltare Rurala.	<ul style="list-style-type: none">❖ Migrarea turistica catre alte tari si/sau regiuni;❖ Resurse financiare insuficiente pentru finantarea si co-finantarea proiectelor europene;❖ Insuficienta promovare turistica a zonei;❖ Infrastructura insuficient modernizata.

Strategia de Dezvoltare Locala 2021 -2027

Concret, Strategia de dezvoltare locală oferă direcțiile de urmat într-un orizont de timp stabilit, astfel încât toți actorii locali implicați în viața comunității să împărtășească ideile către care resursele disponibile vor fi concentrate.

Mai mult ca oricând, ideea de conexiune, dezvoltare integrată, mobilitate, inovație, digitalizare, sustenabilitate, eficiență, "smart village", specializare inteligentă, parteneriat, economie circulară, adaptabilitate, siguranță, egalitate de șanse, transparență și promovare la orice nivel devine un standard de avut în vedere atunci când sunt gândite viitoarele proiecte. Ele trebuie încadrate atât în contextual local, dar totodată și corelate, chiar integrate, într-o strategie județeană sau regională, astfel încât atât rezultatele să poată fi multiplicare și maximizate, însă cel mai important să implice mai mult decât o singură entitate în implementarea lor.

Având la bază calitatea intercomunitară în contextul micro-regional descris, și ținând cont de avantaje dar și de dezavantaje, au putut fi concepute elementele ce țin de Acțiune și Viziune de dezvoltare, cât și direcțiile, axele și proiectele **Strategiei Tupilati 2027**.

Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

Conceptul a fost legat inițial de problemele de mediu și de criza resurselor naturale, în special a celor legate de energie de acum 30 de ani. Termenul însuși este foarte tânăr și s-a impus în vara lui 1992, după Conferința privind mediul și dezvoltarea, organizată de Națiunile Unite la Rio de Janeiro.

Durabilitatea pleacă de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul înconjurător și de resurse. Sănătatea, siguranța socială și stabilitatea economică a societății sunt esențiale în definirea calității vieții.

Discuțiile prin care s-a ajuns în final la dezvoltarea durabilă au început la începutul anilor '70. În 1972, Conferința privind Mediul Ambient care a avut loc la Stockholm a pus pentru prima dată în mod serios problema deteriorării mediului înconjurător în urma activităților umane care pune în pericol însuși viitorul omenirii. În 1983, își începe activitatea Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED), condusă de Gro Bruntland, după o rezoluție adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite.

Lester R. Brown a creat în 1974 „Worldwatch Institute” și este promotorul unor serii de studii, materializate în rapoartele anuale privind progresele pe calea structurării unei societăți durabile: „Starea lumii” sau „Semne vitale”. Acesta atrage atenția, în lucrarea „Planul B 2.0” asupra conflictului dintre civilizația industrială și mediul ambient și menționează corelat aspecte ca:

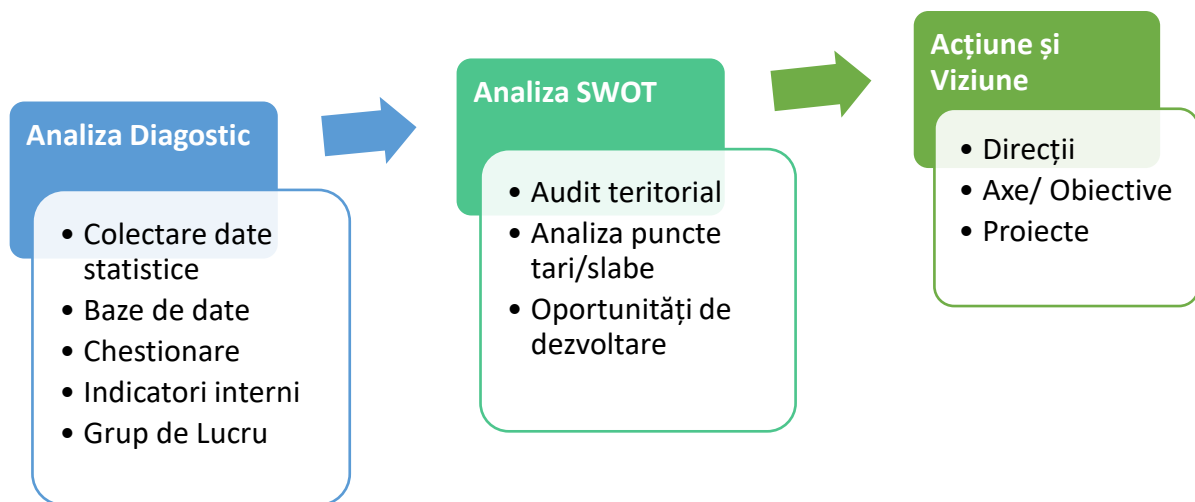
- tendința de epuizare a resurselor naturale de energie, de materii prime și de hrană;
- consumarea resurselor regenerabile într-un ritm superior capacității lor de regenerare;
- deteriorarea fizică și poluarea unor factori vitali de mediu: apă, aer, sol.

O societate durabilă este, o societate care își modelează sistemul economic și social astfel încât resursele naturale globale și sistemele de suport ale vieții să fie menținute.¹

Ținând cont de tot ce s-a realizat până în prezent (evaluare și monitorizare 2014-2020), **Strategia: Tupilati 2027** oferă modul de centralizare al direcțiilor pe un context aflat într-o continuă schimbare. Însă poate cel mai important rol funcțional la acest moment este acela pentru accesarea mijloacelor de finanțare puse la dispoziție de Uniunea Europeană și Guvernul României în perioada 2021-2027. Acest aspect impune o ierarhizare a ideilor ce trebuie să susțină viitoarele proiecte ce vor putea fi dezvoltate la nivelul Comunei Tupilati.

¹ https://ro.wikipedia.org/wiki/Dezvoltare_durabil%C4%83

Asigurarea egalității de șanse este un principiu al strategiei și va fi respectat prin implementarea ei. Proiectele de dezvoltare urbanistică vor prevedea în mod obligatoriu respectarea specificului multicultural reprezentat de comunitate, cât și facilități pentru persoanele cu dizabilități. Se va urmări utilizarea la nivel optim a resurselor umane ale localităților, prin susținerea măsurilor de calificare/re-calificare profesională specifică și prin susținerea activităților economice care pot utiliza aceste resurse umane; se va atinge un dublu scop: al inserției pe piața muncii și al realizării incluziunii sociale. Se va urmări crearea condițiilor de păstrare a identității culturale și spirituale ale populației.

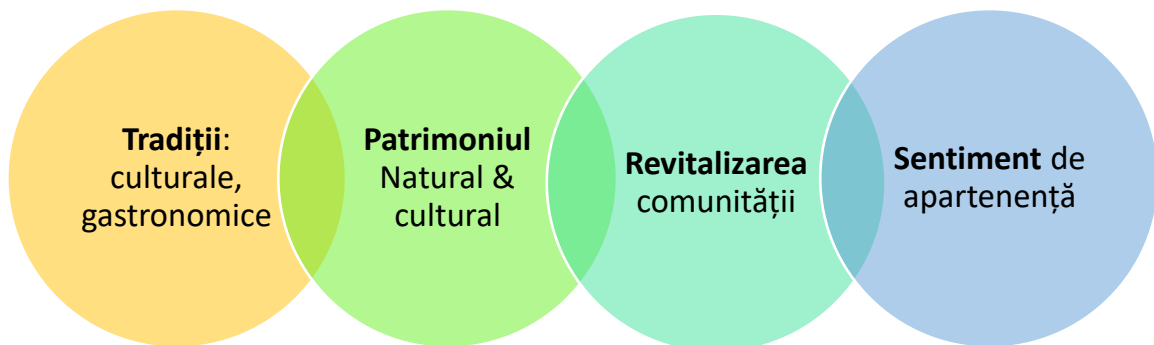
Acesta a fost metoda de realizare a Strategiei de Dezvoltare Tupilati 2027.

Ținând cont de datele colectate, propunerilor din consultări și a analizei diversilor indicatori, concluzionăm că Tupilati a reușit să-și rezolve o parte din problemele de infrastructură, a început proiecte majore de accesibilitate, însă procesul de dezvoltare locală mai are nevoie de investiții care să asigure un pachet complet al calității vieții alături de focalizarea, organizarea, dezvoltarea infrastructurii aferente și punerea în valoare a vadului turistic existent.

Administrația publică, alături de comunitate, va avea în față câteva provocări privind dezvoltarea infrastructurii, canalizând dezvoltarea către o organizare mai bună și o deschidere mai mare a localității turiștilor, atât în zona de interes cât mai ales și către alte locuri, și mai ales cu implicarea directă a celorlalți actori de la nivelul localității (Scolile, producătorii locali, agenții economici, etc...) astfel încât orice investiție să producă efecte în mai multe sectoare.

Tupilati

Atragerea de resursă umană specializate sau pentru specializare în rândul instituțiilor locale, promovarea tradițiilor locale, a patrimoniului natural deosebit și cultural moștenit, revitalizarea comunității și identificarea oricăror măsuri de dezvoltare a sentimentului de apartenență la comunitate stau la baza integrării în conceptul de dezvoltare durabilă.

ACȚIUNEA

DIRECȚIILE DE DEZVOLTARE

2

Care ar fi PROIECTUL de viitor,
care să asigure o dezvoltare integrată
și sustenabilă a Tupilatiului?

² Fotografie

Strategia se concentrează pe cele două elemente definitorii ale demersului strategic în dezvoltarea unei comunități: proiecția a ceea ce vrem să fim, unde trebuie să ajungem ca și comunitate (viziunea) și măsurile pe care le luăm pentru a ajunge acolo, la un nivel sustenabil al modului de viață, care să ofere șansele reale oricărei familii de a trăi și a-și încuraja și copii să rămână aici în Tupilati pe viitor (acțiune).

Pentru ca Tupilatiul să devină o comunitate stabilă, dezvoltată, acțiunea și viziunea trebuie să fie rezultatul conlucrării dintre actorii locali și implementarea proiectelor cu un caracter inovant, care pe lângă administrația locală, să implice diferitele sectoare ale comunității.

S-au conturat astfel următoarele Direcții de dezvoltare:

D1: Stabilitatea resursei umane prin specializare, motivare și o mai bună calitate a vieții

D2: Mobilitate sporită prin infrastructură integrată cu vadul turistic

D3: Conexiuni între actorii locali pentru un mediu economic în creștere

D4: Consolidarea segmentului de produse și tradiții locale

Cele 4 direcții de dezvoltare pot fi atinse printr-un set de axe sau obiective, care la rândul lor conțin ideile de proiecte sau măsurile ce trebuie să întreprinse astfel încât viziunea de ansamblu asupra comunei (unde vrem să ajungem) să fie atinsă.

➤ **D1: Stabilitatea resursei umane prin specializare, motivare și o mai bună calitate a vieții**

La nivelul oricărei organizații publice sau private cea mai importantă resursă este data de oameni ce formează echipa. În același fel și la nivelul unei comunități, oamenii reprezintă resursa de bază și identitatea cu care și pe care se poate construi. Integrarea educației în specificul economic local cât și administrativ, ținând cont de nivelul și gradul acesteia, însă începând inclusiv de la nivelul școlii generale, cât și adaptarea acesteia către noile instrumente digitale de lucru crează premisele optime pentru adaptabilitatea resursei umane și o dezvoltare sustenabilă a comunității.

O atractivitate sporită o constituie frumusețea cadrului natural și apropierea față de Municipiile Piatra-Neamt, Roman și Orasul targu Neamt. Acești 2 factori au păstrat constant un mic segment al unei populații ce prefera să aibă/întrețină o locuință de weekend sau de vacanță în Tupilati, dar care nu este înregistrată ca locuitor al comunei. Această categorie merită convinsă să aibă rezidența în comună, devenind promotorii/ambasadorii acesteia.

Astfel, pentru această direcție, se vor avea în vedere următoarele obiective:

Obiectiv 1.1 - Educație performantă, inclusiv adaptată digitalizării

Obiectiv 1.2 - Educație pentru toți

Obiectiv 1.3 - Formare profesională integrată în specificul economico-administrativ

Obiectiv 1.4 - Îmbunătățirea serviciilor publice din sănătate

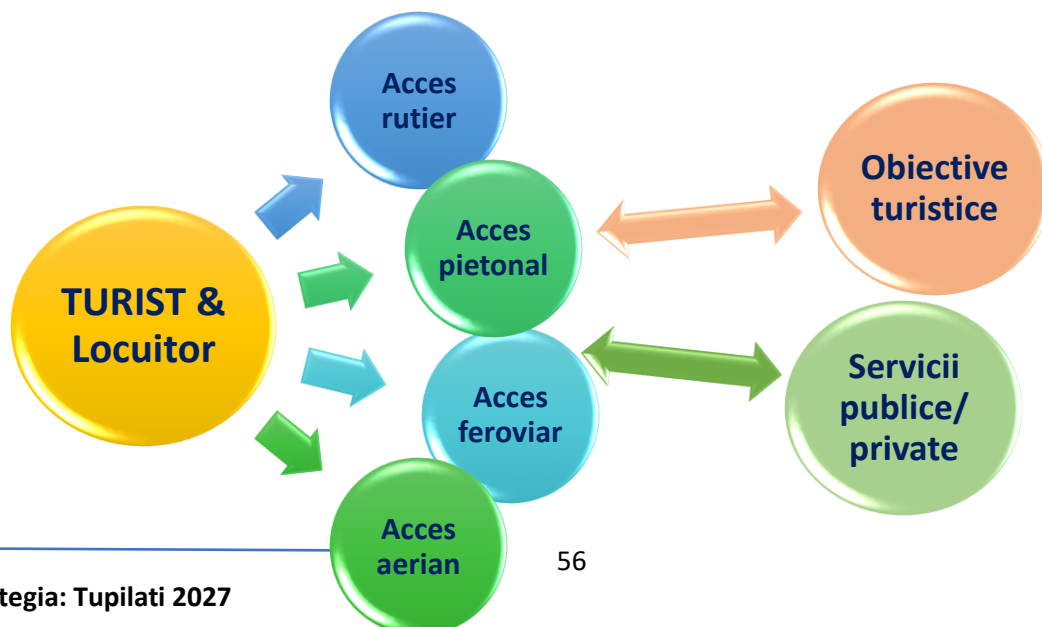
Obiectiv 1.5 - Actualizarea și susținerea dezvoltării vieții culturale

➤ D2: Mobilitate sporită prin infrastructură integrată cu vadul turistic

Dezvoltarea integrată a infrastructurii publice de acces cu vadul turistic ridică gradul de complexitate, însă prin urmărirea unei astfel de abordări integrate a modernizării, se poate da o valoare mult mai mare fiecărui obiectiv de infrastructură de acces. Populația are nevoie de infrastructura de bază modernă, aceasta nemaifiind un lux ci o necesitate, însă concentrarea resurselor către un obiectiv cu vad turistic, poate să aducă un mai mare beneficiu locuitorilor prin crearea de locuri de muncă care să deservească turiștii ce vin anual în vizită. Totodată, o astfel de dezvoltare, ce are pe prim plan modernizarea și sistematizarea obiectivelor turistice creează o puternică identitate locală și pune baze solide în dezvoltarea sectorului economic.

Fără a afecta traficul național de tranzit, o idee de urmărit pentru integrarea mobilității în sectorul turism este acela al unei logistici foarte bine puse la punct în care turistul/omul reușește să se orienteze singur indiferent de loc: "Am ajuns aici și văd opțiunile: unde, cum, cu ce și în cât timp pot ajunge mai departe și înapoi de acolo."

Accesibilitatea trebuie să fie însoțită și de facilitate. Un concept inovativ de urmărit, sub umbrela "smart village" ar fi posibilitatea facilitării unor locuri de parcare dotate cu dispozitive pentru încărcarea electrică gratuită a autoturismelor/vehiculelor lângă obiectivele turistice, cât și a dispozitivelor electronice telefoane mobile, tablete, baterii etc. la fel în apropierea unor unități de consum alimentar din zona turistică care să "rețină" vizitatorii suficient de mult cât să aleagă să consume în plus.

Obiectiv 2.1 - Mobilitate conectată pentru modernizare și extindere

Obiectiv 2.2 - Sistemalizare urbanistică și infrastructură integrată în zonele de interes turistic

Obiectiv 2.3 - Rețele de utilități: extindere și modernizare

Obiectiv 2.4 - Servicii publice smart village cu accent pe dezvoltarea turismului

Obiectiv 2.5 - Investiții pentru prevenirea dezastrelor și protecția mediului

Obiectiv 2.6 - Resurse regenerabile pentru eficiență energetică

➤ **D3: Conexiuni între actorii locali pentru un mediu economic în creștere**

Într-un context Mondial al globalizării, discrepanțele de orice fel pot fi surpasate prin integrarea noilor instrumente oferite de internet, prin digitalizare. Mai mult ca oricând, oamenii au la dispoziție o multitudine de mecanisme facile și ieftine pentru a ține legătura. Economia actuală este economia conexiunilor. Un mediu local care încurajează dezvoltarea antreprenorială creează mecanisme propice pentru ca întreprinzătorii să poată avea la dispoziție toate facilitățile necesare dezvoltării și evoluției unei afaceri. Creerea unui astfel de mediu³ constituie o direcție importantă pentru o administrație ce-și dorește evoluție și bună stare pentru locuitorii ei.

O comunitate stabilă își susține sectorul economic deoarece acesta generează profit multi-direcțional și multi-sectorial. În principal creează profit pentru cei cu inițiativă antreprenorială, dar și mai important locuri de muncă care stabilizează populația și degreveză programele sociale - bugetul public.

³ <https://www.youtube.com/watch?v=tgEBTPee9ZM> – teoria/legea constructuală

**Obiectiv 3.1 - Conectivitate pentru
susținerea inițiativelor
antreprenoriale**

**Obiectiv 3.2 - Facilități pentru
Valorificarea superioară
în agricultură**

**Obiectiv 3.3 - Servicii adaptate
specificului sectoarelor
existente**

**Obiectiv 3.4 - Acțiuni de consolidare
și promovare a turismului**

➤ D4: Consolidarea segmentului de produse și tradiții locale

Emblema unei localități face referire de cele mai multe ori la o resursă sau o tradiție consacrată în istoria locului. Produsele locale sunt o carte de vizită a locului și oamenilor unde sunt făcute, iar îmbinarea lor cu tradițiile sau integrarea lor în tradiție aduce plus valoare eforturilor crescătorilor de animale și micilor producători.

Noua
Politică
Agricolă
Comună
2021-
2027

pune un accent deosebit pe ideea de "smart village"⁴, "from farm to fork"⁵ și mediu "EU Green deal"⁶. Toate aceste concepte urmăresc în principal atingerea unui mod sustenabil de a produce alimente, deci cu focalizare pe agricultură, cât și în sectoarele complementare cu agricultura din mediul rural în general. Mai mult ca oricând, în fața crizei sanitare, guvernele mondiale și mai aplicat cele europene, au conștințiat importanța siguranței alimentare într-un context în care măsurile de închiderea generală (lockdown) au creat blocaje în lanțul clasic de alimentație.

Trecerea către un sistem alimentar mai sănătos și mai durabil

Pentru ca cetățenii europeni să poată beneficia de alimente sănătoase, durabile și la prețuri accesibile

Combaterea schimbărilor climatice

Protecția mediului și conservarea biodiversității

Câștiguri economice echitabile în cadrul lanțului alimentar

Dezvoltarea agriculturii ecologice

⁴ sate inteligente

⁵ "De la fermă la consumator" sau "de la furcă la furculiță": https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:ea0f9f73-9ab2-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0019.02/DOC_1&format=PDF, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/farm-fork_ro

⁶ "Pactul verde european" - https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro

Trecerea către un sistem alimentar mai sănătos și mai durabil este un element esențial al Pactului verde european.

Conceptul “SMART” definește toate acele ansamble și subansamble automatizate ce procesează activități în mediul virtual. Tehnologiile inteligente asigură interfața digitală cu alte concepte similare, creând astfel un mecanism tehnologic unitar, ce acoperă în întregime nevoile funcționale ale unui sistem. Acest concept utilizează tehnologia digitală în toate aspectele sale de funcționare.

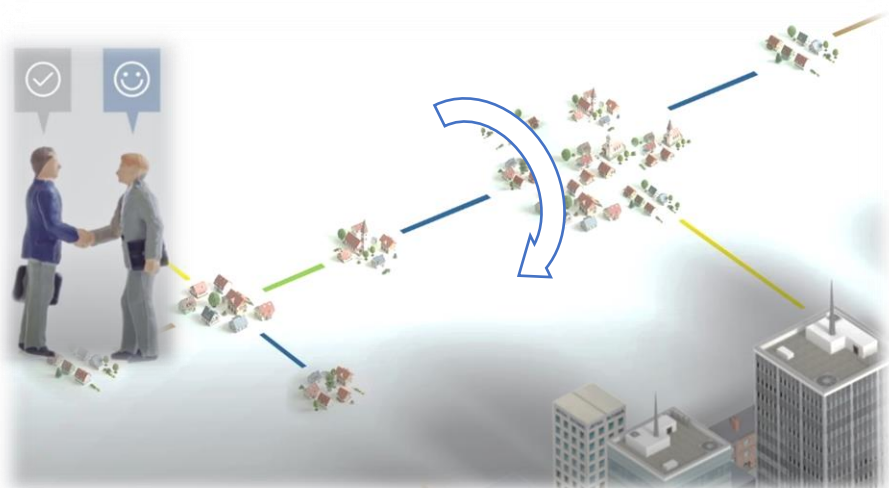
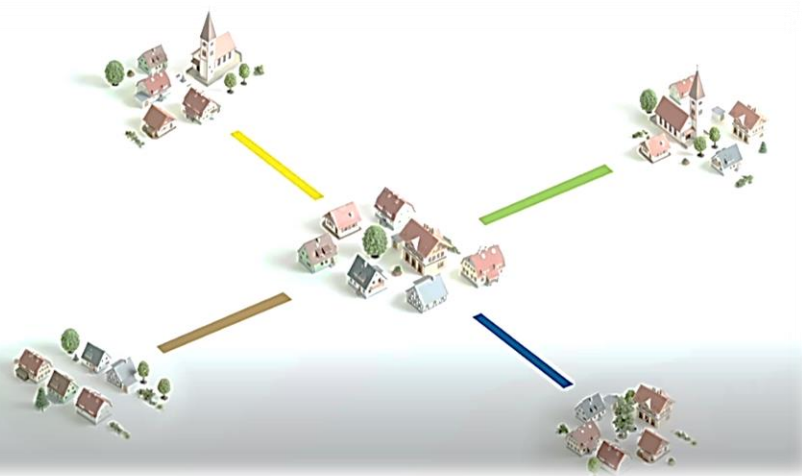
Totuși termenul asociat unei comunități, satului/comunei din mediul rural, satul inteligent (smart village) înseamnă locul care știe cum să-și folosească, să-și pună în valoare orice resursă disponibilă, digitalizarea fiind doar una dintre resursele actuale.

Ideea de sat inteligent face referire la a depăși granițele propriei comunități și de a implica și satele, comunitățile învecinate sau din jur,

acționând și având legături ca grupuri de sate, comune, cu mici orașe și dezvoltând legături cu mediul mare urban, marile orașe.

În esență un **sat inteligent** înseamnă dezvoltarea de noi

parteneriate însă în final nu există o definiție sau procedură scrisă de a deveni astfel. În ansamblu conceptul se referă la oamenii din comunitate, care sunt

conștienți și identifică resursele disponibile și acționează în baza celor mai bune informații și cunoștințe disponibile pentru a-și folosi resursele și a le da valoare.⁷

Obiectiv 4.1 - Sprijin pentru realizarea și valorificarea produselor locale

Obiectiv 4.2 - Integrarea tradițiilor în viața și sectoarele localității

Obiectiv 4.3 - Promovare integrată cu infrastructură specifică atât hard cât și soft

⁷ Smart villages: Revitalising Rural Services (Sate inteligente: Revitalizarea Serviciilor Rurale):
<https://www.youtube.com/watch?v=ckB71hb0kx0> -

DIRECȚII - OBIECTIVE - MĂSURI (D.O.M.-uri - corelări)

Strategia de Dezvoltare oferă o viziune de implementare către administrația publică locală în primul rând, gen Consiliul Local și Primărie, cât și altor instituții aflate în subordinea acestora sau în legătură directă. Totuși, strategia poate fi un ajutor, o direcție de urmat și pentru actorii din mediul privat, care își pot completa sau dezvolta proiecte importante care au legătură cu obiectivele și măsurile identificate aici.

O direcție poate fi atinsă prin îndeplinirea obiectivelor stabilite, obiectivele prin realizarea măsurilor sau proiectelor aferente. Administrației publice locale îi revine sarcina de a urmări toate oportunitățile de finanțare, gen fondurile europene, guvernamentale, județene, alte instituții financiare internaționale, cât și să-și evalueze corect resursele financiare proprii și bonitatea de a le investi astfel încât oportunitatea și disponibilitatea proprie să poată fi folosite complementar și să genereze proiecte integrate, sustenabile și cu impact real asupra dezvoltării sectoarelor comunității și multiplicării resurselor existente.

D1: Stabilitatea resursei umane prin specializare, motivare și o mai bună calitate a vieții

Obiectiv 1.1 - Educație performantă, inclusiv adaptată digitalizării	Obiectiv 1.2 - Educație pentru toți	Obiectiv 1.3 - Formare profesională integrată în specificul economico-administrativ	Obiectiv 1.4 - Îmbunătățirea serviciilor publice din sănătate	Obiectiv 1.5 - Actualizarea și susținerea dezvoltării vieții culturale
<ul style="list-style-type: none"> - Dotarea și echiparea unităților de învățământ din comună, inclusiv a bibliotecilor, cu acces la internet de mare viteză, echipamente și programe/aplicații (hardware și software - digitalizare) adaptate în principal învățământului în mediului on-line, cât și specificului autorizat - Cursuri și metode pentru digitalizare integrate pentru creșterea capacității de folosire a noilor tehnologii smart (hard&soft) de lucru pentru elevi și profesori. - Formare continuă a cadrelor didactice, cu precădere spre mecanismele și instrumentele noi de predare on-line și a schimbului de experiență interprofesional - Parteneriate pentru crearea condițiilor optime de 	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea egalității de șanse și susținerea unor metode, aplicații privind educația incluzivă și a soluțiilor personalizate și adaptate atât specificului minorităților cât și pentru cazurile speciale, cu accent pe reducerea și prevenirea abandonului școlar. - Auditarea nevoilor din rândul populației dezavantajate privind necesitatea participării la educație și adoptarea de soluții practice, per subiect, adaptate la nivel de adult/copil - Susținerea de programe de formare la locul de muncă pentru adulții dezavantajați - Adaptarea infrastructurii de accesibilitate pentru copiii/cadrele didactice cu dizabilități în cadrul 	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea de parteneriate între unitățile de învățământ și agenții economici, cu preponderență cei locali, pentru o tranziție, integrare, adaptabilitate și motivație reală a elevilor către viața de după școală - Programe de consiliere, orientare și reorientare a carierei pentru tineri și adulți, bazate inclusiv pe posibilitatea de antreprenariat independent, instrumente de marketing și valorificarea resurselor locale - Parteneriate între furnizorii de formare continuă și agenții economici care funcționează pe teritoriul comunei în vederea dezvoltării de cursuri 	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea cabinetelor medicale existente - Parteneriate cu medici specialiști în vederea asigurării unor servicii medicale de bază la nivelul comunei - Crearea unui parteneriat local între comunele vecine, pompieri și Spitalele din Piatra Neamț, Roman, Targu Neamț în vederea construirii și dotării unui centru de primire urgențe și achiziționarea unei ambulanțe - Dotarea tuturor clădirilor publice cu aparate de prim ajutor moderne (gen defibrillator, truse medicale, targă) și organizarea anuală de cursuri de prim ajutor la nivelul angajaților pentru 	<ul style="list-style-type: none"> - Construirea, amenajarea, organizarea și promovarea unui muzeu, inclusiv în aer liber, casă memorial, [Casă a tradițiilor] pentru împărtășirea diversității culturale și păstrarea vie a trecutului moștenit în zona cu cel mai mare trafic turistic. - Promovarea, modernizarea și accesibilizarea monumentelor istorice din localitate. - Conservarea și promovarea multi-culturală cât și a specificului tradițiilor locale din comună - Sprijinirea ansamblurilor folclorice locale - Susținerea tinerelor talente în arta sculpturii, picturii, instrumentelor muzicale, a

<p>susținere, motivare și recunoaștere a participării elevilor la competiții naționale și internaționale, cât și a realizării de intershipuri⁸ în cadrul unor instituții, meșteșugari sau agenți economici cu experiență.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Încurajarea activităților extracuriculare, sportive și culturale majoritare în aer liber, gen ghid turism montan, agroturism - Extinderea, modernizarea sau construcția unei noi grădinițe cu program prelungit - Modernizarea sistemelor termice, energetice, sanitare, de monitorizare, stocare cât și a structurii clădirilor de învățământ cu noi materiale și tehnologii smart și ecofriendly pentru o gestionare, siguranță sanitară, eficiență energetică și de cost superioară - Promovarea facilităților educaționale la nivelul 	<p>tuturor unităților de învățământ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Transformarea și adaptarea clădirilor nefolosite în circuitul educațional - pentru susținerea de activități educaționale de către copii dezavantajați, inclusiv la nivel rezidențial - Asigurarea unui mijloc de transport adaptat pentru nevoile speciale ale copiilor și adulților cu dizabilități, în vederea facilitării accesului la programe de educație și formare. - Asigurarea de echipamente și programe/aplicații (hardware și software) adaptate persoanelor cu nevoi speciale. - Programe de înregistrare a tradițiilor de la persoanele vârstnice și arhivarea prin stocarea în mediul online. 	<p>adaptate nevoilor locale (Asociativitate în agricultură, agricultură integrată, eficiență, procesare produse locale, agroturism, turism piscicol, instrumente de marketing integrat, vânzări, management, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Facilități pentru sprijinirea agenților economici de a angaja, menține și forma personal din rândul locuitorilor - Susținerea unor programe de transfer de cunoștințe și stocare de date între generații, de la tradiții și meșteșuguri, până la profesii și tehnologii. - Crearea unui program real de intership/formare în cadrul administrației locale pentru elevii școlilor generale, în vederea asigurării de resurse umane locale competente. 	<p>a putea interveni prin parteneriate cu Crucea Roșie sau spitalele din jur</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unui sistem de comunicare și avertizare urgențe la nivelul spațiilor publice din comună - Susținerea personalului medical și din sistemul de asistență socială pentru a preîntâmpina migrația acestuia - Implicarea societății civile și implicit a locuitorilor și agenților economici în demersuri de rezolvare a problemelor din spectrul social existente. - Implementarea unor programe de tip “after school”. - Activități de spijin și construire/modernizare de spații destinate persoanelor cu dizabilități, vârstnice sau celor aflate în situații de risc, inclusiv cu caracter rezidențial. 	<p>meșteșugurilor populare și produselor locale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sprijinirea activităților culturale artistice destinate tinerilor și adolescenților, cât și a inițiativelor societății civile prin încheierea de parteneriate - Amenajarea unor spații de joacă/recreere tematice în apropierea monumentelor istorice - Identificarea și realizarea demersurilor de înregistrare a resurselor locale culturale existente ca patrimoniu cultural național, UNESCO, imaterial - patrimoniu uman viu. - Realizare studiu privind indentificarea unei embleme, simbol, logo al localității, pornind de la resursele cultural/istorice și integrarea acestuia în arhitectura/peisajul localității. - Crearea unui fond special de acordarea de
---	---	---	---	---

8

<p>comunelor din jur în vederea atragerii de noi elevi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Construirea, modernizarea unor spații de cazare și agrement în vederea asigurării unui nivel tip campus, cât și susținerea diversificării/înființării unor clase de învățământ tehnic și agricol la zi - Construirea, amenajarea și dotarea de spații destinate sportului, cât și de locuri de joacă în incinta unităților școlare sau a spațiilor disponibile la nivelul comunei. - Susținerea unor antrenori/profesori specializați și asigurarea condițiilor în vederea accesului spre practicarea unui sport de performanță în rândul elevilor - Crearea de parteneriate locale în vederea asigurării de resurse de motivare, recunoaștere, premiere, acordare de sprijin financiar copiilor ce dovedesc abilități excepționale - indiferent de domeniu 	<ul style="list-style-type: none"> - Implementarea de proiecte pentru specializarea resursei umane prin participarea la stagii de practică, intership la nivelul statelor europene. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adaptarea și îmbunătățirea anuală a organigramei administrației locale, cu accent pe manageri de proiect pentru posturile ce țin de atragerea și gestionarea de finanțări nerambursabile, turism, competențe în IT/informatică și marketing. 	<ul style="list-style-type: none"> - Construire cămin de bătrâni, Centru cu caracter rezidențial pentru perioade temporare în favoarea persoanelor aflate în situații de risc sau celor cu dizabilități. - Dotarea UAT cu mijloc de transport specializat pentru transportul persoanelor cu dizabilități - Amenajare spații heliport în vederea asigurării unei infrastructuri facile de intervenție și deservire a urgențelor. 	<p>distincții și recunoaștere oamenilor reprezentativi ai localității, cât și de atragerea unora noi drept "ambasadori"/ promotori ai comunei Tupilati.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dotare/ extindere/modernizare cămin cultural și integrarea de evenimente locale în incintă. - Implicarea societății civile [ONG-uri, biserică] în gestionarea funcționării clădirilor de importanță istorico-culturală, cât și a evenimentelor și activităților culturale.
---	--	--	--	---

- Integrarea în actul educațional a experiențelor interactive și multi-senzoriale				
---	--	--	--	--

D2: Mobilitate sporită prin infrastructură integrată cu vadul turistic

Obiectiv 2.1 - Mobilitate conectată pentru modernizare și extindere	Obiectiv 2.2 - Sistematizare urbanistică și infrastructură integrată în zonele de interes turistic	Obiectiv 2.3 - Rețele de utilități: extindere și modernizare	Obiectiv 2.4 - Servicii publice smart village cu accent pe dezvoltarea turismului	Obiectiv 2.5 - Investiții pentru prevenirea dezastrelor și protecția mediului	Obiectiv 2.6 - Resurse regenerabile pentru eficiență energetică
<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea și dezvoltarea rețelei stradale și cea de acces pitonal prioritizând punctele de interes turistic consolidând nevoia de mobilitate a agenților economici și a populației/turiștilor. - Reabilitarea străzilor și drumurilor comunale pietruite și balastate, cu prioritate a celor aflate într-o stare evidentă de degradare. 	<ul style="list-style-type: none"> - Realizare concurs de soluții arhitecți pentru amenajare urbanistică/arhitecturală și restaurare, cât și pentru stabilire criteriilor pentru specific arhitectural local. - Actualizarea și definitivarea documentațiilor pentru Planul Urbanistic General, cu focalizare asupra zonelor de/cu interes/potențial turistic, cât și a 	<ul style="list-style-type: none"> - Extinderea și modernizarea infrastructurii edilitare în zonele destinate activităților de mica industrie și prestări servicii - Modernizarea, consolidarea și extinderea rețelelor de utilități: apă, canalizare, energie electrică, gaz, colectare selectivă a deșeurilor și internet la nivelul întregii localități 	<ul style="list-style-type: none"> - Digitalizarea activității primăriei prin crearea, actualizarea [unui] website care să ofere posibilitatea frunizării majorității serviciilor publice și în mediul on-line. - Integrarea soluțiilor de plată și obținerea de documente, cât și a promovării pe 	<ul style="list-style-type: none"> - Amenajarea canalelor colectoare de ape pluviale de pe teritoriul comunei pentru prevenirea inundațiilor. - Regularizarea cursurilor de apă permanente și nepermanente (toreni), în special în zonele cu istoric și risc de inundabilitate alături de consolidarea podurilor și drumurilor tangente. - Modernizarea și construirea de drumuri forestiere și agricole în 	<ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea și eficientizarea consumului de energie electrică și termică prin exploatarea resurselor regenerabile: solare, eoliene, pompe de căldură, biomasă, toaletarea pădurilor, în vederea utilizării pentru clădirile și iluminatul public. - Studiu privind ierarhizarea

<ul style="list-style-type: none"> - Amenajarea și sistematizarea intersecțiilor cu prioritate în zonele de interes turistic - Realizarea de trotuare pentru pietoni, zone verzi de protecție (perdele de arbori), amenajarea de piste pentru cicloturism și creșterea suprafețelor afectate exclusive circulației pietonale. - Accesibilizarea tuturor clădirilor publice și căilor de acces pietonal cu trecerile de nivel speciale adaptate persoanelor vârstnice și celor cu dizabilități. - Modernizarea și extinderea drumurilor forestiere și agricole ce pot accesibiliza traseele montane (trekking, mountain bike, birdwatching, ATV) spre și dinspre 	<p>îmbunătățirii spațiului locativ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implicarea actorilor interesați, în special a agenților economici, în elaborarea strategiilor de planificare și dezvoltare urbanistică. - Sistematizarea clară urbanistică a zonelor cu funcționalități diferite și sprijinirea inițiativelor economice private în cazul documentațiilor urbanistice. - Informare și sprijin pentru populație în vederea autorizării lucrărilor de construcții spații de locuit și anexe gospodărești, cu încadrarea în specific local - după caz. - Modernizarea stațiilor de transport în comun existente (stații microbus/bus) și amenajarea altora noi cu prioritate în zonele de interes turistic 	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unui sistem eficient de colectare/epurare - canalizare a apelor reziduale, raportat la specificul geografic al localității (pe sate, tratamet inovativ prin plante⁹). - Susținerea acordării de teren pentru locuințe tinerilor căsătoriți, cu acces la utilități și obligația respectării specificului architectural local. - Îngroparea rețelelor electrice pe toate străzile comunei - Amenajarea canalelor colectoare de ape reziduale și pluviale de pe teritoriul comunei - Investiții în echipamente inovatoare pentru reciclarea deșeurilor cât și valorificarea deșeurilor menajere 	<p>pagina instituției/localității.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea platformelor de interoperabilitate între administrația publică, cetățeni și mediul de afaceri - Renovare, extindere, eficientizare instalații, spațiu și dotare mobilier, echipamente hard&soft sediu Primărie - Construcția, renovarea de spații destinate serviciilor publice (ex. Cabinet stomatologic, birou notarial, centru de afaceri, depozit, centru de abatorizare animale, centru de procesare a materiilor prime locale, etc.) 	<p>vederea accesibilizării suprafețelor de islaz/pășune și pădure (scurtarea timpului de intervenție în caz de incendii)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Achiziția de echipamente specifice de intervenție în caz de inundații sau incendii, cât și dotarea cu autovehicule, autoutilitare specializate în astfel de intervenții. - Promovarea importanței exploatărilor sustenabile în sectorul forestier, cât și a alternativei exploatării turistice a suprafețelor forestiere. - Susținerea acțiunilor de împădurire, cât și crearea de bariere forestiere pentru protejarea infrastructurii publice și a proprietăților private ale locuitorilor. 	<p>potențialului și a posibilităților optime, eficiente și sustenabile de exploatare a resurselor regenerabile la nivelul comunei.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parteneriate locale județene și inter-județene, cât și naționale și internaționale în vederea realizării de proiecte pilot ce vizează dezvoltarea și achiziția de echipamente ce pot transforma și folosi resurse regenerabile. - Asociativitate și cooperare cu entități similare în vederea orientării consumului localității către sustenabilitate și eficiență energetică.
---	---	--	---	--	--

⁹ <https://www.veolia.com/en/solutions/organica-wastewater-treatment-plants>

<p>obiective cu potențial turistic local și/sau regional.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amenajarea de parcări, cu facilități de tip parking integrate, la obiectivele turistice și în apropierea clădirilor publice de interes (primărie, biserici, cabinet medicale, cămin cultural, piață, școli, poliție) pentru autoturisme, autobuze, biciclete, vehicule nemotorizate utilizate în scop de agrement - după caz. - Semnalizarea adecvată a intersecțiilor și a trecerilor de pietoni, în special pe DN 2 - E85: iluminat corespunzător în zona trecerilor de pietoni (lămpi cu lumină intermitentă, 	<ul style="list-style-type: none"> - Susținerea de campanii de promovare a utilizării de către populație a mijloacelor de transport ecologice și în special a bicicletelor [după realizarea/dezvoltarea infrastructurii specifice]. - Modernizare/extindere zonă piață locală/ târg comunal, cu specific arhitectural local în vederea utilizării multifuncționale gen târguri, festivaluri - Realizarea cadastrului general al imobilelor publice domeniul public și privat, cât și al celor populației, atât din extravilan cât și intravilan. - Realizare, modernizare monumente/statui de interes local în zonele cu încărcătură istorică și culturală, cu prioritate din apropierea zonelor cu potențial turistic. 	<p>prin transformarea în biomasă sau peleți pentru producerea energiei termice și procesarea deșeurilor organice.¹⁰</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demarcarea de locuri de parcare pentru autovehicule electrice și asigurarea infrastructurii de încărcare electrică, în special în locurile cu potențial turistic. - Sisteme soft&hard pentru eficientizarea iluminatului public de la nivelul comunei. - Investiții privind producerea de energie regenerabile, stocarea de energie, cât și a încadrării ca prosumator¹¹. - Adoptarea soluțiilor moderne de evidență/ monitorizare a 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizarea periodică de consultări publice cu societatea civilă cu privire la proiectele de dezvoltare ale comunei - Amplasarea de terminale InfoKiosk, unul pe sat cât și în punctele de interes turistic cu facilități de accesare a serviciilor publice fără deplasarea la primărie, cât și de promovare a obiectivelor și facilităților de petrecere timp liber în localitate - Parteneriate pentru crearea și promovarea infrastructurii de vizitare a ariei naturale protejate 	<ul style="list-style-type: none"> - Investiții în mobilier stradal pentru colectarea deșeurilor cât și selecția și, după caz, neutralizarea lor. - Amenajarea albiilor râurilor pe întreaga lungime a acestora de la nivelul comunei, cât și a gurilor de vărsare a afluenților. - Derularea de campanii de informare și conștientizare a populației privind importanța colectării selective a deșeurilor și sprijinirea investițiilor pentru reciclare. - Acordarea unor facilități (inclusiv prin concesionarea suprafețelor de teren necesare) agenților economici locali/ din afara localității care realizează investiții în echipamente și instalații pentru generarea de energie curată, în 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizarea de evenimente locale pe teme aplicate subiectului utilizării resurselor regenerabile, eficienței și energiei curate. - Valorificarea terenurilor neutilizate pentru înființarea unor plantații pentru producția de biomasă sau amplasarea de panouri solare.
---	---	---	---	---	---

¹⁰ <https://ecohornet.ro/>

¹¹ <https://delgaz.ro/energie-electrica/prosumatori>, <http://fiiprosumator.ro/>

<p>semnalizarea luminoasă de atenționare cu flash).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Introducerea la intrările/ieșirile din localitate și în centru a panourilor informative privind obiectivele turistice, spațiile de parcare și alte date de orientare generală. - Dotarea compartimentelor, serviciilor, birourilor din componența UAT cu autovehicule, autoutilitare, mijloace de transport specializate domeniului de lucru; modernizarea parcului auto. - Dotarea Serviciului Local de Gospodărire Comunală din componența UAT cu autoutilitare, mijloace de transport specializate domeniului de lucru în vederea întreținerii drumurilor comunale, distribuirea materialului antiderapant, transportarea zăpezii din zonele greu accesibile, întreținerii drumurilor comunale prin activități de toaletare a arborilor și vegetației specifice, prin activități de colectare, strângere și carare gunoaie de pe domeniul public, eventual cu ajutorul beneficiarilor de 	<ul style="list-style-type: none"> - Înființare/construire centru de informare turistică, în zona de maxim acces și interes turistic, pentru integrarea și promovarea organizată a resurselor localității - Achiziția, modernizarea, realizarea și accesibilizarea unor clădiri cu specific local în vederea promovării specificului local și integrării în infrastructura turistică/agroturistică locală - Realizare de grupuri sanitare/ toalete publice, integrate în specificul arhitectural, inclusiv asociate cu alte clădiri de interes public din zonele cu potențial turistic (Centru de informare turistică, Spații de vânzare producători locali, etc...). - Valorificarea unor non-spații prin amenajarea lor cu infografii pentru creșterea experienței 	<p>furnizării și distribuției utilităților ce pot fi realizate la nivel de UAT (apă, canalizare, deșeuri).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unui sistem video eficient de supraveghere a localității cu accent pe zonele de interes turistic, intersecții, clădiri publice. 	<p>de către custozii acesteia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amenajarea de spații verzi pe terenurile degradate/ neutilizate. - Amenajarea unor puncte de belvedere cu ochean pentru observare și puncte de popas/recreere cu bănci, mese, coșuri de gunoi. - Analiza, exploatarea și valorificarea după potențialul maxim al tuturor formelor și posibilităților turistice de la nivelul comunei: ecoturism, de tineret, activ, cultural, de afaceri, tururi, gastro, integrat, asociat fondului de vânătoare, ecumenic, etc. . 	<p>vederea susținerii activității de producție și servicii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Construirea de platforme de gunoi în extravilanul localității, pentru fiecare sat, în vederea gestionării eficiente a gunoiului de grajd - Alocare și schimbare destinație suprafață de islaz și/sau pădure și accesibilizare în vederea amenajării unui Parc național, Rezervație naturală, Grădină botanică, Parc dendrologic care să susțină biodiversitatea și să creeze puncte de interes local. - Dotări, instruire, parteneriate locale și județene pentru întărirea capacității de reacție și gestionare a situațiilor de criză 	
---	--	---	--	--	--

<p>ajutor social si a altor activitati specifice.</p> <p>- Realizarea de podețe și trasee strict pietonale și de cicloturism, după caz independente de cele rutiere, inclusiv cu direcție de conectare către localitățile vecine, spre punctele de interes turistic și local.</p> <p>- Creșterea fluidizării și siguranței traficului aferent DN 2 -E85 prin realizarea de benzi de accelerare și decelerare în intersecțiile cu drumul national; instalarea de panouri fonice și parapeți inovativi de siguranță în zonele extrem de apropiate de locuințe.</p>	<p>turistice în rândul turiștilor.</p> <p>- Construirea/ adaptarea de infrastructură de desfășurare a activităților în aer liber, multianotimp, specifice condițiilor meteorologice din fiecare anotimp.</p>		<p>- Crearea unui standard de calitate la nivelul întregii oferte turistice posibile - o etichetă - la nivelul localității, care să ofere siguranță și satisfacție.</p> <p>- Crearea unei infografii despre istoria Tupilatiului și amplasarea în principalul punct turistic, pe limitele de proprietate, sau în continuitatea unui trotuar.</p>		
--	--	--	--	--	--

D3: Conexiuni între actorii locali pentru un mediu economic în creștere

Obiectiv 3.1 - Conectivitate pentru susținerea inițiativelor antreprenoriale	Obiectiv 3.2 - Facilități pentru valorificarea superioară în agricultură	Obiectiv 3.3 - Servicii adaptate specificului sectoarelor existente	Obiectiv 3.4 - Acțiuni de consolidare și promovare a turismului
<p>- Susținerea parteneriatelor de tip public-privat, inclusiv participare la înființarea de clustere, cercetare, inovare și ADI-uri pentru prelucrare inovativă a materiilor prime locale și</p>	<p>- Sprijinirea tinerilor fermieri pentru dezvoltarea fermelor și valorificarea superioară a produselor lor</p> <p>- Implementarea unor forme de agricultură ecologică.</p>	<p>- Sprijinirea sectorului de servicii adresate populației locale.</p> <p>- Achiziționarea și integrarea de soluții software specializate (programe, aplicații)</p>	<p>- Integrare specificului local într-un simbol, logo, emblemă pentru promovare unitară</p> <p>- Realizarea unor materiale video și integrarea pe website-ul localității referitoare la obiectivele turistice din comună</p>

<p>cât și servicii eficiente cu implementare de soluții RPA¹², AI.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea unei strategii de atragere a investițiilor în comună cu implicarea agenților economici - Acordarea de facilități, conform legilor în vigoare, investitorilor ce aleg să prelucreze/integreze materii prime locale - Sprijinirea dezvoltării micilor producători locali și a înființării de asociații ale acestora - Susținerea activităților de promovare a produselor și serviciilor agenților economici locali - Facilitarea accesului agenților economici la informații și consultanță de specialitate în vederea dezvoltării afacerii și accesului la finanțări neremunerabile - Realizarea de consultări anuale comune cu mediul de afaceri local, cât și cel educațional și al societății civile în vederea analizării statusului și nevoilor acestor sectoare (educație adaptată potențialului economic local). - Parteneriate cu instituții de învățământ profesional și superior, 	<ul style="list-style-type: none"> - Stimularea procesului de asociere a producătorilor agricoli și crescătorilor de animale pentru creșterea competitivității acestor activități economice. - Sprijinirea înființării de unități de prelucrare și valorificare a produselor agricole de bază. - Crearea facilităților de depozitare și desfacere a produselor agroalimentare. - Realizarea și susținerea organizării de evenimente locale de profil cu producătorii și prestatorii din localitate. - Concesionare suprafețe de teren agenților economici interesați de valorificarea superioară a materiilor prime existente la nivel local și a dezvoltării prin parteneriate locale și consolidarea economiei circulare. 	<p>pentru optimizarea relaționării cu actorii locali din sectoarele economice.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Integrarea de soluții de plată și obținerea de documente instituționale locale on-line. - Stimularea dezvoltării sectorului de servicii turistice și de agrement. - Susținerea de activități de informare și instruire în vederea dezvoltării unei culturi antreprenoriale în rândul agenților economici locali. - Achiziționare servicii profesioniste pentru promovarea meșteșugurilor și tradiționale locale pe majoritatea rețelelor de socializare. 	<ul style="list-style-type: none"> - Completarea organigramei, cât și parteneriate locale, în vederea specializării unor agenți/ghizi de turism local - Integrarea materialelor video și a informațiilor despre obiectivele turistice pe toate platformele sociale existente - Sprijin pentru înființarea de Puncte Gastronomice Locale (PGL) și agropensiuni sau conceptul de "camera libere" la nivelul întregii localități și realizarea de investiții în semnalizarea și promovarea atractivității acestora - Construirea, modernizarea unei Case a tradițiilor locale/ case memoriale, cu prezentarea istoricului activităților de la nivelul comunității (locuințe, stil de viață, obiceiuri, gastronomie, dansuri și muzică etc) cu integrarea experiențelor interactive și multi-senzoriale. - Integrarea unui sistem/aplicație hard&software pentru perceperea unei taxe de staționare auto cât și de vizitare pentru turiști, în vederea gestionării și dezvoltării sustenabile a obiectivelor turistice ale localității - Organizarea unui eveniment anual de recunoaștere a eforturilor depuse de actorii din turism pentru creșterea atractivității comunei.
---	--	--	---

¹² Robotizare software/ Roboți pentru procese automate: https://en.wikipedia.org/wiki/Robotic_process_automation, Inteligență artificială: https://ro.wikipedia.org/wiki/Inteligenta_artificiala

<p>naționale și internaționale pentru facilitarea unei formări actualizate nevoilor sectoarelor economice.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea de investiții pentru utilități în anumite zone unde pot fi deserviți mai mulți agenți economici (asocieri sau minim 4). 			
---	--	--	--

D4: Consolidarea segmentului de produse și tradiții locale

Obiectiv 4.1 - Sprijin pentru realizarea și valorificarea produselor locale	Obiectiv 4.2 - Integrarea tradițiilor în viața și sectoarele localității	Obiectiv 4.3 - Promovare integrată cu infrastructură specifică atât hard cât și soft
<ul style="list-style-type: none"> - Încurajarea și susținerea producătorilor pentru diversificarea ofertei de produse locale. - Realizarea de panuri stradale publicitare, de mari dimensiuni, amplasate de-a lungul localității pe DN 2 - E85, cât și la intrările în marile orașe apropiate, în vederea afișării ofertei de produse, servicii și evenimente existente la nivelul comunei. - Identificare produs local reprezentativ și integrarea lui în dezvoltarea unui simbol, logo, etichetă locală de promovare la nivelul întregii localități. - Susținere servicii profesionale de editare grafică și marketing privind realizarea imaginii produselor locale: de la logo, etichetă, website, instrumente de vânzare on-line, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea unor gospodării tradiționale și valorizarea lor (agro) turistică; - Experimentarea cât mai complex a vieții rurale autentice (locuință, gastronomie, activități în gospodărie, animale domestice, vizitarea împrejurimilor, transport tradițional etc); - Susținerea tinerilor antreprenori și nu numai pentru preluarea și crearea de suveniruri și alte produse în gospodării. - Instruirea proprietarilor de gospodării pentru dezvoltarea unor afaceri în turism. - Organizarea a minimum 5 ferme în care să se implementeze conceptul de structuri de primire în scop pedagogic și de petrecere a timpului liber, unde vizitatorii - în special copii și tineri din sistemul școlar, dar și adulți 	<ul style="list-style-type: none"> - Sprijinirea inițiativelor de crearea de experiențe multisenzoriale și dinamice, interactive (degustări, cursuri de gătit, plimbare în vie/culturile agricole etc). Esențială este dezvoltarea unei rețele integrate de furnizori locali de servicii și produse. - Implicarea comunității locale, consolidarea identității locale prin promovarea tinerilor antreprenori și artiști locali, a atracțiilor turistice, a firmelor din Tupilati în crearea unui concept unic de eveniment/festival al tinerilor, de 1-3 zile, organizat și susținut de tineri, prin activități competitive diverse (artistice, sportive, treasure hunt etc), expoziții, spații de manifestare artistică (teatru în spațiul public și cafenele, street art, street food, etc.).

<ul style="list-style-type: none"> - Participarea la evenimente naționale și internaționale, în principal cele dezvoltate în zonele urbane, în vederea dezvoltării de legături cu actorii relevanți și promotorii de turism rural, circuite, piețe de desfacere, aprovizionare reciprocă, etc. ... - Realizarea de proiecte ce contribuie și sunt în concordanță cu atingerea conceptelor "smart village ", "from farm to fork " și de mediu "EU Green deal" și biodiversitate. - promovarea gospodăriilor tradiționale prin AMD, CIT, ANTREC. - Amenajarea unor puncte de belvedere și/sau recreere în preajma obiectivelor reprezentative, bisericilor (bănci, mese, panouri de informare turistică, binoclu), cu punct de vânzare pentru băuturi răcoritoare și gustări, în special cu produse ale producătorilor/ prestatorilor locali. - Achiziționarea de mobilier stradal cu tentă artistică, însă în specificul arhitectural al localității. 	<ul style="list-style-type: none"> - pot participa direct la activitățile fermei, acestora fiindu-le prezentate animale și culturi sub două tipuri: ferme de animale și exploatații agricole. 	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unui sistem de sprijin pentru organizatorii de evenimente, cu impact major asupra turismului local. - Amenajarea unui punct de promovare și vânzare a suvenirurilor și a produselor meșteșugărești și de alimente locale
---	--	---